

ч. 1 (197) 2020

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ

ЖУРНАЛ
ПЛАСТОВОЇ ДУМКИ
ТА ІНФОРМАЦІЇ

**ЛІДЕР — ЦЕ ЛЮДИНА, ЯКА ХОЧЕ БІЛЬШОГО, ЯКА ЗНАЄ, ЧИМ ОБДАРОВАНА,
ЯКА ВИСТУПАЄ РУШІЄМ ПОЗИТИВНИХ ПРОЦЕСІВ
І ПРОБУДЖУЄ В ОТОЧУЮЧИХ БАЖАННЯ ДОСЯГАТИ СВОЇХ ЦІЛЕЙ.**

БЛАЖЕННІШИЙ ЛЮБОМИР ГУЗАР

Члени проводу Пласту Австрії з прапором краю.
20-ті Збори КУПО, Пуллах, Німеччина, 3 листопада 2019 р. / Фото Юрія Леськова

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ

PLASTOVY SHLIAKH

Реєстраційне свідоцтво KB №2821 від 12 грудня 1996 року.
Видається щоквартально
© Видає Головна Пластова Булава. Відповідальний за випуск —
пл. сен. Юрій ЛЕСЬКІВ

1 (197) 2020

пл. сен. Юрій ЛЕСЬКІВ
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

РЕДАКЦІЯ:

пл. сен. Любомир ОНИШКЕВИЧ
пл. сен. Лариса ОНИШКЕВИЧ
СПІВРЕДАКТОРИ

ст. пл. Тетяна ЛУЩЕНКО
АДМІНІСТРАТОР В УКРАЇНІ

пл. сен. Ольга СВДІЗІНСЬКА
МОВНИЙ РЕДАКТОР

к. і. н. Андрій СОВА
пл. прият. ЛІДІЯ ЧИР
ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЇ

пл. сен. Мирон БАБ'ЮК
АДМІНІСТРАТОР

ст. пл. вірл. Марічка ПАВЛИШАК-ЗАДОРОЖНА
МИСТЕЦЬКЕ ОФОРМЛЕННЯ

АДРЕСИ АДМІНІСТРАЦІЇ

В УКРАЇНІ:
Пластовий шлях, Тетяна Луценко
а/с 104, м. Київ, 04111, Україна
luchtchenko@gmail.com

В ДІЯСПОРІ:
Plastovy shliakh, Myron Babiuk
737 Ulana Lane, Webster, NY 14580-9164, USA
585-872-4263, printmyron@gmail.com

АДРЕСИ ДЛЯ ЛИСТІВ

В УКРАЇНІ:
Пластовий шлях, Юрій Леськів
вул. Зелена, 4, м. Самбір
Львівської обл., 81400, Україна
тел. 067-921-7012
plast.shliakh@gmail.com

В ДІЯСПОРІ:
Plastovy shliakh, L. Onyshkevych
5842 Wyndham Circle N., #105 Columbia, MD 2144
tel. 410-740-1323
onyshlub@gmail.com

Статті, підписані прізвищем, псевдонімом, ініціалами автора, відбивають погляди автора, які не завжди збігаються з думками редакції чи пластового проводу і не кінечно є офіційною позицією організації Пласт. Редакція застерігає за собою право виправляти мову, стиль, а часом скорочувати надіслані статті та відсилати авторам до зміни ті листи, які, на думку редакції, могли б бути для когось образливими. Використання матеріалів, в тому числі й ілюстрацій, є дозволене за умови посилання на журнал «Пластовий шлях».

Просимо читачів вчасно повідомляти про зміни адреси у відповідні адміністрації. Журнали, які повернулися не з вини адміністрації, висилатимемо вдруге на нову адресу тільки за додаткову платню.

© ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ №1 (197) 2020
З усіма питаннями щодо поширення журналу звертатися в редакцію.
Електронна пошта: plast.shliakh@gmail.com
На першій сторінці обкладинки:
Свято Різдваїної свічки станиці Київ. Зліва направо: юначки підготовчого куреня ім. Наталі Кобринської Руслана Філімонова, Дар'я Горбачова, Софія М'ясоєдова та Ксенія Коваленко. 18 січня 2020 р. / Фото Андрія Скробача

ЗМІСТ

ВІД РЕДАКЦІЇ

5 **Юрій Леськів**
Ми йдемо вперед...

ОФІЦІЙНЕ

6 Закон України «Про визнання пластового руху та особливості державної підтримки пластового, скаутського руху»
10 Відбулися Крайові Пластові Народи в Канаді

З ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ

11 **Юрій Юзич**
Як ухвалювали закон про Пласт
12 **Оксана Сторож**
Розпочалися презентації книги Ореста Субтельного
14 **Станіслав Андрійчук**
Рік після прийняття Стратегії Пласту 2030: успіхи та виклики
16 **Степан Дем'янів**
Сучасний розвиток Пласту в Німеччині та у Центральній Європі
18 Про першу зустріч представників пластових осередків Європи
20 Три запитання до голови оргкомітету 20-х Зборів КУПО
22 **Анна Кравчук, Богдан Швед**
Посиденьки на Шептицьких. Вечір з Галиною Іллівною

ПЛАСТ І СУСПІЛЬСТВО

25 **Роман Тимоцько**
Малими подіями і кроками можна вплинути на глобальні процеси

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

32 **Юрій Леськів**
Миرون Спольський: «Якщо Україна — від Сяну до Дону, то Пласт — від Авдіївки до Аделаїди»

ПЛАСТОВІ ЮВІЛЕЇ

36 **Орест Шот**
«Бо ми вовки, вовки із крові й кости...»

ОГЛЯДИ І ПОГЛЯДИ

40 **Олесь Юрченко**
Шістдесятилітня історія «Блисковок»

ПЛАСТОВА ІСТОРІЯ

42 **Оксана Бризгун-Соколик**
«Котенята» в Братиславі

ПЛАСТОВІ ПОСТАТІ

44 **Лариса Залеська Онишкевич**
Андрій Гарасевич, пластун — поет

ДО ДИСКУСІЇ

47 **Остап Гавалешка**
«Якби було сто тисяч пластунів в Україні...»

НА ВІЧНУ ВАТРУ

48 **Іван Стадник** — «Івась»
49 **Орест Цинцар**
50 **Миرون Стефанів** — «Міма»
51 **Оля Саварин**
52 **Ярослав Козак** — «Ярко»
53 **Роман Павлишин**
54 **Іван-Ростислав Винницький**

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

56 **Ольга Свідзинська**
Зміст «Пластового шляху» за 2019 рік

пл. сен. Юрій Леськів, СМ
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

«МИ ЙДЕМ ВПЕРЕД...»

Із цим числом журналу входимо у ювілейний для нашого періодичного видання рік. Нам виповнюється 90 і, як співаємо у пісні Левка Лепкого, «ми йдем вперед...». Журнал живе і розвивається, коло наших симпатиків збільшується. Приємно писати про те, що в Україні росте число пластунів, виникають нові осередки, зароджується Пласт у низці країн Європи. В рамках Шостого Пластового Конгресу дискутуємо про будучність, про шляхи, якими рухатися в час найрізноманітніших викликів.

Та не лише такими темами наповнені сторінки «Пластового шляху». З кінця 2013-го й понині продовжуємо висвітлювати теми боротьби за незалежність, втримання її: і на Майдані, і, вже шість років, — на Донбасі, у війні з російськими окупаційними військами.

Перед нами велика праця. В умовах, коли Пласт визнано на рівні держави, мусимо вишукати в собі сили, винайти механізми, яким чином важливий документ із назвою Закон України «Про визнання пластового руху та особливості державної підтримки пластового, скаутського руху» втілити у життя. Пластуни багатьох поколінь працювали для того, щоб нашу організацію врешті визнала незалежна держава, але тепер на наших плечах нелегка місія — охопити якнайбільше дітей і молоді для якісного патріотичного виховання. Це буде велика послуга Україні, коли громадянство щораз більше прокидається у своїй національній свідомості, а прірва на кордонах України між європейськістю та імперською дикістю з півночі щоразу поглиблюється.

Країна потребує провідників у різних галузях: в політиці, в науці, в мистецтві, у духовному житті. Це на рідних теренах, а за кордоном надважливе значення має втримання українськості і ще кращої згуртованості наших середовищ.

Вони теж стають відчутно помічними Україні в той чи інший момент. Тут роль Пласту є значною, якщо не вирішальною. Адже національно-патріотичні риси плекаємо в дітей змалечку, виховуючи їх фізично міцними та зі здоровими естетичними смаками.

Згадав про те, що коло наших симпатиків поступово розширюється. Дехто з них приходять з дієвою, відчутною та потрібною допомогою. Нещодавно станиця Едмонтон передала для редакційних потреб 946 доларів США. Висловлюємо щирі слова подяки за такий жест підтримки. Докладемо всіх зусиль, аби оправдати її у вигляді актуальних і змістовних публікацій часопису, сторінки якого завжди приємно гортати.

Новий рік розпочинаємо з новою читацькою аудиторією. Хоча «новою» — образно сказано. Значна кількість читачів ПШ — це наші постійні шанувальники, дехто з яких передплачує журнал десятки років. Але долучається до цього кола молоді, пластуни сеньйори з інших країв, зокрема тих, у яких віднедавна з'явилися паростки Пласту. Дякуємо кожному з вас, шановні подруги і друзі. Адже будь-яке видання без читачів нічого не варте, як і виконавець на сцені без глядачів у залі не має сенсу.

Ще одна приємна новина полягає в тому, що редакційна течка добре наповнена різноманітними матеріалами. Цікаві публікації радо надрукуємо. Для створення сучасного журналу замало редакційного колективу.

Отож про пластове життя по різних краях довідуємося саме від наших дописувачів, число яких теж росте. Запрошуємо і навіть закликаємо: пишіть нам, інформуйте про змістовні акції та інші події в осередках, округах, краях. Не забувайте при цьому додати декілька якісних фотоілюстрацій.

*«День Львова: пластуни під час міської ходи.
7 травня 2016 р. Фото Юрія Гладкого»*

ЗАКОН УКРАЇНИ

«ПРО ВИЗНАННЯ ПЛАСТОВОГО РУХУ ТА ОСОБАЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ПЛАСТОВОГО, СКАУТСЬКОГО РУХУ»

▲ Брифінг у Верховній Раді України. Промовляє народний депутат ст. пл. гетьм. скоб Роман Лозинський, ОЗО. Київ, 17 грудня 2019 р. Фото Андрія Нестеренка

Наприкінці минулого року відбулася подія, свідком якої мріяло стати не одне покоління членів нашої організації, — пластовий рух визнано незалежною українською державою. Свідченням тому — Закон України, прийнятий парламентом. Текст цього важливого історичного документа друкуємо повністю.

Редакція

Публікується без редакційних змін

Цей Закон визнає історичний внесок пластового руху в громадянську освіту дітей та молоді, здобуття і становлення української державності та створює засади державної політики щодо сприяння розвитку пластового, скаутського руху;

вшановує сотні пластунів, пластунок та скаутів, які полягли в боротьбі за здобуття та захист незалежності України;

підтримує понад столітню безпервну традицію пластового руху, що виховав десятки тисяч активних громадян — освітян і науковців, підприємців, лікарів, журналістів, церковних діячів, військових, які працювали та працюють на благо інтересів України.

Місія пластового, скаутського руху полягає у вихованні дітей та молоді на основі системи цінностей, що відображається у пластовій присязі, скаутській обіцянці, пластовому та скаутському законах, спрямованих на те, щоб зробити світ кращим, в якому люди реалізують себе як особистості і відіграють конструктивну роль у суспільстві.

Призначення пластового, скаутського руху — сприяння розвитку дітей та молоді для повного розкриття їхнього фізичного, інтелектуального, емоційного, соціального та духовного потенціалу як повноцінних громадян та членів своїх територіальних громад, місцевих, національних та міжнародних спільнот.

Стаття 1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) інституційний розвиток — стійкий комплексний розвиток пластового, скаутського руху з метою створення, розподілу та використання матеріальних і фінансових ресурсів для реалізації пластових, скаутських програм, а також для розвитку кадрового потенціалу пластового, скаутського руху;

2) інфраструктура пластового, скаутського руху — будівлі, споруди, інші приміщення, земельні ділянки, на яких вони розміщені, що використовуються пластовими, скаутськими громадськими об'єднаннями

для здійснення статутної діяльності відповідно до закону;

3) пластова, скаутська освітня (навчальна) програма — сукупність взаємопов'язаних компонентів (методик, інструментів, заходів тощо) неформальної та інформальної освіти, що спрямована на здобуття компетентностей дітьми та молоддю, реалізується за допомогою пластового та скаутського методів і створена для досягнення призначення пластового, скаутського руху;

4) пластова, скаутська громадська об'єднання — дитяче чи молодіжне громадське об'єднання, яке діє відповідно до статуту, затвердженого в установленому законом порядку, що передбачає належність до пластового, скаутського руху, та реалізує пластову, скаутську освітню (навчальну) програму за пластовим або скаутським методом;

5) пластовий метод — український скаутський метод, випрацюваний Пластом упродовж своєї понад столітньої безпервної традиції;

6) пластовий рух (Пласт) — український скаутський рух, заснований 1911 року у Львові з ініціативи Івана Чмоли, Петра Франка та Олександра Тисовського, що безпервно діє з моменту заснування та розвинувся у міжнародний рух української молоді;

7) пластовий, скаутський однострій — форма одягу і відзнаки учасників пластового, скаутського руху, що є складовими елементами освітнього процесу за пластовим або скаутським методом;

8) пластові виховники та скаутлідери — члени пластових, скаутських громадських об'єднань, які пройшли підготовку за пластовим або скаутським методом у відповідних пластових, скаутських громадських об'єднаннях та забезпечують реалізацію освітнього процесу з дітьми та молоддю відповідно до пластового або скаутського методу;

9) програми, проекти, спрямовані на досягнення пластової, скаутської освітньої (навчальної) програми, — комплекс заходів пластових, скаутських громадських об'єднань, що передбачають реалізацію інформаційно-просвітницької, освітньої, методичної, оздоровчої діяльності за пластовим або скаутським методом;

10) скаутський метод — унікальний освітній метод, заснований на системі прогресивної самоосвіти, що складається із взаємопов'язаних між собою елементів та сприяє формуванню життєвих цінностей, впроваджується шляхом реалізації скаутської програми у системі неформальної та інформальної освіти, програм громадянської освіти;

11) скаутський рух (скаутинг) — добровільний неполітичний освітній рух для дітей та молоді незалежно від раси та віросповідання, що діє відповідно до призначення та скаутського методу, задуманими його засновником Робертом Бейден-Поуеллом у 1907 році.

Стаття 2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПІДТРИМКИ ПЛАСТОВОГО, СКАУТСЬКОГО РУХУ

1. Метою підтримки пластового, скаутського руху є сприяння його розвитку шляхом забезпечення доступності такого руху для українських дітей та молоді, реалізації пластових, скаутських освітніх (навчальних) програм.

2. Основними завданнями підтримки пластового, скаутського руху є:

1) формування серед дітей та молоді європейської ідентичності, сприяння інтеграції українського пластового, скаутського руху в європейську та євроатлантичну спільноту;

2) сприяння інституційному розвитку пластового, скаутського руху шляхом реалізації програм, проектів, спрямованих на досягнення пластової, скаутської освітньої (навчальної) програми;

3) сприяння громадянській освіті дітей та молоді як відповідальних і активних громадян, які сповідують та відстоюють демократичні цінності;

4) формування почуття гордості за Україну та поваги до законодавства;

5) підтримка дітей та молоді, які виявляють громадянську активність, досягають успіхів у різноманітних сферах суспільного життя;

6) сприяння неформальній та інформальній освіті дітей та молоді, інтеграції молоді у європейський та світовий демократичний простір;

7) підвищення рівня свідомого ставлення молоді до активного та здорового способу життя;

8) сприяння створенню та розвитку інфраструктури пластового, скаутського руху;

9) сприяння становленню і розвитку пластового, скаутського руху в світі у порядку, встановленому законодавством.

3. Мовою заходів, які проводяться відповідно до програм, проектів пластових, скаутських громадських об'єднань, спрямованих на досягнення пластової, скаутської освітньої (навчальної) програми, за рахунок бюджетних коштів, є державна мова.

Стаття 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ПЛАСТОВОГО, СКАУТСЬКОГО РУХУ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

1. Пластові, скаутські громадські об'єднання створюють умови для залучення дітей та молоді до участі у пластовому, скаутському русі.

2. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування сприяють пластовим, скаутським громадським об'єднанням у створенні умов щодо доступності пластового, скаутського руху для дітей та молоді.

3. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування розробляють державні та місцеві програми стосовно дітей та молоді з урахуванням пропозицій пластових, скаутських громадських об'єднань.

4. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування можуть залучати пластові, скаутські громадські об'єднання за їх згодою у встановленому законодавством порядку до виконання державних та місцевих програм.

5. Центральні органи виконавчої влади відповідно до закону сприяють розвитку пластового, скаутського руху за межами України та створенню і функціонуванню за межами України інфраструктури пластового, скаутського руху, в якій освіта та виховання здійснюються українською мовою або вивчається українська мова.

Стаття 4. ПРАВОВИЙ СТАТУС ПЛАСТОВИХ, СКАУТСЬКИХ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ

1. Організація та методи діяльності, правовий статус, створення, реєстрація, припинення діяльності, формування керівних органів пластових, скаутських громадських об'єднань визначаються у порядку, встановленому законом.

2. Втручання органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх службових та посадових осіб у діяльність скаутських громадських об'єднань не допускається, крім випадків, передбачених Конституцією України та законами України.

3. Додатковою символікою пластових, скаутських громадських об'єднань є пластовий, скаутський однострій. Забороняється використання відзнак, шрифтів, пластового, скаутського однострою, іншої зареєстрованої символіки пластових, скаутських громадських об'єднань фізичними або юридичними особами без згоди таких об'єднань та для цілей, не пов'язаних з діяльністю таких об'єднань.

4. Освітня діяльність за пластовим та скаутським методами у системі освіти здійснюється пластовими виховниками та скаутлідерами, які пройшли відповідну підготовку у пластових, скаутських громадських об'єднаннях.

5. Пластові, скаутські громадські об'єднання здійснюють підготовку та допуск до освітньої діяльності в системі освіти пластових виховників та скаутлідерів за пластовою, скаутською освітньою (навчальною) програмою чи пластовим або скаутським методом відповідно до порядку, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки.

Стаття 5. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ПЛАСТОВОГО, СКАУТСЬКОГО РУХУ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування надають матеріальну, фінансову, інформаційну, консультативну підтримку діяльності пластових, скаутських громадських об'єднань у межах повноважень, визначених законом.

2. При затвердженні державного та місцевих бюджетів можуть передбачатися видатки на підтримку програм, проектів, спрямованих на досягнення пластової, скаутської освітньої (навчальної) програми.

3. Заклади освіти можуть сприяти діяльності пластових, скаутських громадських об'єднань та, за їхньої згоди, залучати їх до реалізації освітніх та навчальних програм, у тому числі з громадянської освіти.

4. Забороняється зміна цільового призначення об'єктів інфраструктури пластового, скаутського руху, що були надані органами місцевого самоврядування,

< Вифлеємський Вогонь — в президії Верховної Ради України. Київ, 17 грудня 2019 р. Фото Богдана Бортокава

^ Київські пластуни виконують «Пісню Вифлеємського Вогню Миру» в сесійній залі українського парламенту. 17 грудня 2019 р. Фото Андрія Нестеренка

органами державної влади у користування пластовим, скаутським громадським об'єднанням, без згоди центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері молоді, якщо така зміна припинить використання зазначених об'єктів для неформальної та інформальної освіти дітей та молоді.

Стаття 6. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Внести зміни до таких законів України:

1) статтю 15 Закону України «Про позашкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 46, ст. 393; 2017 р., № 38-39, ст. 380) після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«пластовий, скаутський, який забезпечує громадянську освіту вихованців (учнів) і слухачів під керівництвом пластових виховників, скаутлідерів за пластовим або скаутським методом та/або пластовою, скаутською освітньою (навчальною) програмою, визначеними Законом України «Про визнання пластового руху та особливості державної підтримки пластового, скаутського руху»».

У зв'язку з цим абзаці другий — тринадцятий вважати відповідно абзацами третім — чотирнадцятим;

2) статтю 8 Закону України «Про культуру» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 24, ст. 168; 2017 р., № 38-39, ст. 380; 2018 р., № 46, ст. 371) після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«3. Пластові, скаутські громадські об'єднання, визначені Законом України "Про визнання пластового руху та особливості державної підтримки пластового, скаутського руху", мають право на користування державними та комунальними закладами культури, закладами позашкільної освіти у сфері культури на пільгових умовах, передбачених законодавством».

У зв'язку з цим частини третю і четверту вважати відповідно частинами четвертою і п'ятою.

3. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

удосконалити організаційно-правові засади проведення молодіжними та дитячими громадськими організаціями заходів (проектів).

Президент України Володимир Зеленський
м. Київ / 17 грудня 2019 року
№ 385-IX

ВІДБУЛИСЯ КРАЙОВІ ПЛАСТОВІ НАРАДИ В КАНАДІ

КРАЙОВА ПЛАСТОВА РАДА

Голова — пл. сен. Богдан Колос
Члени — пл. сен. Андрій Тарапацький,
ст. пл. Марко Тимчак

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА

Голова — пл. сен. Дарія Горбай
Референт адміністрації — пл. сен. Наталка Мисаковець
Писар — пл. сен. Віра Чайковська
Скарбник — пл. сен. Олена Цоба
Референт новацтва — ст. пл. Леся Копко
Референт юнацтва — ст. пл. Андрій Хіхловський
Референт вишколу УПЮ — ст. пл. Таня Яців-Жураківська
Референт мережі — пл. сен. Лев Пясецький
Референт КУК — пл. сен. Руслан Трач
Референт політики — пл. сен. Катруся Долішня

ЧЛЕНИ КПС — станичні

- пл. сен. Маркіян Лазурко — Едмонтон
- пл. сен. Андрій Худич — Калгарі
- пл. сен. Орест Денека — Вінніпег
- пл. сен. Любка Белей — Торонто
- пл. сен. Оля Ткачук — Ст. Кетеринс
- ст. пл. Лукаш Мончак — Оттава
- пл. сен. Тарас Конанець — Монреаль

29 лютого — 1 березня 2020 р.
у Торонті відбувся
XXXIII Крайовий Пластовий З'їзд Канади.
Його учасники обрали новий провід

За інформацією plast.org

- ▲ Голова КПС Канади пл. сен. Дарія Горбай, Тис.
- ▼ Учасники Крайових Пластових Нарад в Канаді

ЯК УХВАЛЮВАЛИ ЗАКОН ПРО ПЛАСТ

пл. сен. ЮРІЙ ЮЗИЧ, ОЗО

За законом про регламент українського парламенту — закон про Пласт мав бути ухваленим ще в жовтні 2019 року... Законодавство відводить лише 30 днів на внесення правок після вето Президента. Тричі закон про Пласт виринав на погоджувальній раді голів фракцій, але розгляд переносили на пізніше.

Однак в суботу, 14 грудня 2019 року, включилося Міжфракційне депутатське об'єднання (МФО) «Пласт», створене ще в жовтні. До нього увійшли чотирнадцять народних обранців фактично з усіх фракцій та груп парламенту. Члени МФО «Пласт» розуміли, що треба і Вифлеємський вогонь миру внести до зали парламенту, і закон про Пласт прийняти. Депутати, треба віддати їм належне, реально включилися в роботу всі! Хтось по суті, хтось посилював динаміку групи позитивними емоціями, але сталося так, що на традиційній понедільковій погоджувальній раді передання ВВМ у Верховній Раді і закон про визнання Пласту поставили у порядку денному на вівторок, 17 грудня.

Ще у понеділок ввечері одна відома група скавтів хотіла спробувати внести Вифлеємський Вогонь до парламенту разом з пластунами. Однак, хоч ми самі й не знаємо, що трапилося, ключова теза «це закон про Пласт, тому ВВМ депутатам передає Пласт» зробила своє. Знаємо лише, що вирішальну роль у потраплян-

ні Вогню миру до зали парламенту відіграла віце-спікер Верховної Ради Олена Кондратюк.

Зранку у вівторок майже всі депутати з МФО «Пласт» (за ініціативою Соломії Бобровської) прийшли із пластовими хустками. І прийшли вони у різні фракції. Коли пластуни і пластунки заходили в зал із Вогнем, депутати вітали їх стоячи.

Між іншим, перший заступник Голови Верховної Ради України Руслан Стефанчук неформально припустив, що закон того дня буде ухвалено. Але як?.. Закон стояв десь 18-м (останнім) у порядку денному, а продуктивність Ради — 5-10 законів протягом одного дня. І тут на екскурсію в парламент у повних одностроях приїздить цілісний автобус пластунів зі станиці Тернопіль на чолі зі станичним. Це явно Боже провидіння, бо організував групу активний пластун архієпископ Нестор.

Далі заступник голови бюджетного комітету Верховної Ради Іван Крулько бере слово і чітко ставить питання про те, що закон про Пласт потрібно приймати негайно. Спікер парламенту швидко погодився (як з'ясувалось опісля, перенести законопроект на початок порядку денного запропонував заступник Голови ВРУ Руслан Стефанчук за попереднім погодженням з представниками МФО «Пласт»). І пішло голосування... За скороченою процедурою. Конституційною більшістю у 316 голосів закон ухвалено знову. Лише відомий авантюрист Бужанський та три — від «Опозиційної платформи «За життя» (ОПЗЖ) проголосували проти.

Цікаво, але більшість ОПЗЖ під час голосування утрималася, а також був один голос «за». Цей позитивний голос — від Юрія Павленка, колишнього міністра молоді і спорту часів президентства Віктора Ющенка, який в очах проросійськи налаштованих активістів сприймається ключовим, хто в ОПЗЖ відповідає за молодь в цій партії. З огляду на це, проросійські видання в Україні взяли за критикувати цю головну проросійську парламентську силу за фактичне визнання Пласту.

На цьому справа не завершилася.

Ст. пл. гетьм. скоб Андрій Лузан наперед домовився про брифінг о 12.30. Насправді ж ніхто не знав, коли саме буде голосування за закон. Учасники передання ВВМ в парламенті та депутати з МФО «Пласт» домовилися комунікувати, але брифінг вийшов якраз одразу після ухвалення закону. Прийшли усі депутати із МФО, хто був у будівлі Верховної Ради.

Паралельно з цим відбувалося одне важливе засідання суду, куди мали піти й представники МФО із різних фракцій. Тому для ЗМІ кожен сказав, що мав, а я (як і планувалось) закликав фінансово підтримувати Пласт, бо державного фінансування за новим законом у нас не буде. Маю на увазі таке фінансування, яке було попередніх три роки — окремим рядком у державному бюджеті України.

Цікаво, що в цей самий час неподалік відбувалися сходи Опикунської ради Пласту під керівництвом та за участі Владимира Бориса Гудзяка. Там якраз багато говорили про фінансову підтримку. Добре, що у Пласту є і голова КПС, і голова КПП: Крайовий провід міг бути присутнім на обох подіях. Позитивні новини з Опикунської Ради, сподіваюся, теж не забаряться.

РОЗПОЧАЛИСЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ КНИГИ ОРЕСТА СУБТЕЛЬНОГО

ОКСАНА СТОРОЖ

3 березня 2020 року в читальному залі Центральної бібліотеки у Самборі (Львівщина) відбулася перша презентація книги знаного історика, автора відомого видання «Україна: Історія» (1988 р.) проф. Ореста Субтельного із назвою «Пласт. Унікальна історія українського скавського руху».

Після короткого вступу очільниці книгозбірні Галини Миги завідувачка відділу обслуговування бібліотеки Світлана Хомишак познайомила присутніх з біографією визначного науковця з Канади, українця за походженням. Опісля пл. сен. Юрій Леськів докладніше розповів про саме видання, яке побачило світ наприкінці минулого року з нагоди 30-ліття відродження пластової організації в Україні. Промовець пригадав дві зустрічі з Орестом Субтельным, який теж належав до Пласту: спілкувалися у листопаді 2009 р. в Торонто і в серпні 2012-го у Львові. Як з'ясувалося, Ю. Леськів від 2000 року, разом з іншими друзями-пластунами (двома істориками з Івано-Франківська), збирав та опрацьовував матеріал для майбутньої книги проф. О. Субтельного. Цей текст стосувався відродження Пласту на рідних теренах від 1989 року.

«Це були 17-ті Збори Конференції Українських Пластових Організацій в Торонто. 2009 рік. 5 листопада у вечірній час до місця проведення цього форуму підійшли пл. сен. Орест Джулинський, КВ (голова комітету видання книги від 2006 р.) та пл. сен. Орест Субтельный, ВБ. Невисокий на зріст, худорлявий, з приємною щирою посмішкою. Він справив враження привітної, відкритої і доступної людини. Я передав матеріали, на які професор очікував, від нашої невеликої групи співробітників з України. Ми говорили недовго, швидко порозумілися».

Так сталося, що наступного дня відбулися перші сходи редакційного комітету видання "Альманаху 100-ліття Пласту", якого мені доручили бути головним редактором. Цей альманах в подальшому було використано як одне з джерел для книги "Пласт. Унікальна історія українського скавського руху", і приємно, що в такий спосіб зміг прислужитися нашому визначному історичу у його вагомій та нелегкій творчій і науковій праці».

Наступного разу ми зустрілися у Львові в серпні 2012-го, в УКУ, на науковій конференції з нагоди 100-ліття Пласту. Доповідь з історії нашої організації, яку виголосив проф. О. Субтельный, пам'ятаю досі. Це було легко, дуже вільне подання матеріалу, а роздуми — глибокі, але, одночасно, легкі для сприйняття».

1. З книгою проф. О. Субтельного мали нагоду ознайомитися учасники її презентації у Самборі та Івано-Франківську

2. Пл. сен. Володимир Федорак, СМ (ліворуч) під час презентації видання в Івано-Франківську. Він теж входив до групи пластунів, які допомагали проф. О. Субтельному збирати матеріал про відродження Пласту на рідних теренах. 13 березня 2020 р.

3. Галина Мига і Юрій Леськів після презентації у Самборі

4. Учасники та учасниці самбірської презентації. Світлина на згадку

Через чотири роки професора не стало. Відійшов на Вічну Вагрю, але залишив по собі гарну пам'ять і глибокий слід у вигляді унікальної історії про унікальну організацію», — розповів Юрій.

До речі, до створення пластової історії були залучені члени організації не лише з України, а й з інших країн, де діє Пласт. Адже Орест Субтельный описав зародження, розвиток і будні пластової організації в країнах Європи, а також в далеких Аргентині, Австралії, Канаді та США.

Цікавим є і те, що книга з історії Пласту проф. Ореста Субтельного спершу побачила світ англійською мовою (2016 рік), відтак координаційний видавничий комітет взявся до підготовки до друку української версії. Переклад здійснив відомий український співак, композитор та перекладач Віктор Морозов.

До присутніх промовляли письменник і член правління Львівської обласної організації Національної спілки журналістів України Микола Сенейко (наголосив на важливих моментах національно-патриотичного виховання і згадав знакові постаті, виховані в пластових лавах); начальник відділу культури Самбірської районної державної адміністрації Василь Федірко (згадав моменти національного відродження і створення патріотичних молодіжних організацій на прикарпатських теренах на зорі незалежності); багаторічний член Руху і знаний громадський активіст Йосип Кронжко (був учасником всеукраїнського з'їзду Руху в Києві і в одному з перевидань історії України О. Субтельного зустрів свою світліну з письменником Романом Іваничуком з цієї події); головний редактор «Високого Замку Самбірщини» Роман Іванчук (пригадав відвідини окружних пластових таборів в урочищі Левурда на початку 2000-х, про що потім писав на шпальтах редагованого ним видання).

Вирішила і я активно долучитися до презентації й обговорення книги, бо маю досвід співпраці з пластунами у видавничому напрямку (готувала до друку книжку «Чорноморська мудрість» про відомий пластовий курінь). Що й казати, пластовий рух настільки багатогранний, що не обмежується лише таборуванням і мандрівками. Тут і цілорічна виховна праця на основі захоплюючої методики, і широка видавнича діяльність, і багато іншого.

Учасники не поспішали розходитися: обмінювалися думками, гортали сторінки «Історії Пласту» проф. О. Субтельного (з додатковим авторством пластунів з Канади пл. сен. Ореста Джулинського, пл. сен. Тетяни Джулинської, пл. сен. Оксани Закидальської, які завершили працю після його смерті; до координаційного видавничого комітету також належать пл. сен. Мирон Баб'юк зі США, пл. сен. Богдан Колос з Канади, а до 2006 р. цей комітет очолював пл. сен. Микола Юник — теж канадський пластуна).

Учасниками презентації стали бібліотечні працівники та керівники книгозбірень Самбірщини, громадські активісти, представники інтелігенції, редактори низки місцевих та регіональних друкованих періодичних видань. Це був перший такий захід, а на весну заплановані наступні презентації: у Києві, в деяких обласних центрах, а на Львівщині — в Дрогобичі та Стрию.

РІК ПІСЛЯ ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЇ ПЛАСТУ 2030: УСПІХИ ТА ВИКЛИКИ

ст. пл. скоб СТАНІСЛАВ АНДРІЙЧУК, ЦМ,
голова КПС України

Вже більше року минуло від часу, як була прийнята нова стратегія розвитку Пласту до 2030 року, де одним з головних завдань є зробити Пласт доступним для кожної дитини та визначена ключова місія Пласту — змінювати на краще Україну, але через спроможний Пласт. Голосуванням за новий план розвитку пластуни підвели ризик під більш ніж річною роботою та завершили етап дискусій щодо подальших напрямів розвитку організації. Хочу зазначити, що вдосконалення стратегії Пласту триває і зараз, оскільки впровадження її на практиці вносить свої корективи.

Для зміцнення організації зсередини потрібно правильно розбудувати взаємозв'язки між крайовим проводом, округами та осередками. Важливим є розуміння і відповідальність кожного, особливо в умовах масштабування і створення нових осередків та округ.

СЕРЕД ОСТАННІХ ДОСЯГНЕНЬ — ПОЧАТОК НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ПРОЄКТУ ПІД НАЗВОЮ «ШКОЛА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ».

Протягом півроку на 5 модулях навчаються станичні та члени СПС з 22 осередків. 5 квітня будемо мати перший випуск. Це перші кроки для виховання якісних управлінців, які здобути знання мають реалізувати на практиці.

ЗА 8 РОКІВ ПЛАСТ ВПЕРШЕ ПОКАЗАВ ЗРІСТ НА 14%. МИ НАРЕШТІ ПІДІЙШЛИ ДО ПОЗНАЧКИ 10 ТИС. ПЛАСТУНІВ.

Також Пласт на Півдні, Півночі та Сході (створення станиці Херсон) показує позитивну динаміку (рекордні +244% на Півдні та Сході України).

В процесі реалізації стратегії виявлено, що завдання щодо виховного напрямку були розкидані між різними цілями, тому провід Пласту планує внесення змін до стратегії. Зокрема, на нашу думку, слід додати окрему ціль, де зібрати усі завдання щодо виховного напрямку. Цей напрям поки залишається практично повністю в управлінні волонтерів і потребує істотного підсилення платними працівниками та залучення професійних методистів, що взяли б на себе повний аналіз й адміністрування напрямку. На сьогодні бракує розробок нових методичних матеріалів для роботи з юнацтвом, особливо старшим.

< Ст. пл. скоб Станіслав Андрійчук, ЦМ,
під час відкриття пластового заходу
у Всеукраїнському вишкільному центрі. Буча, 2019 р.

Слід чітко окреслити, чим саме має володіти юнак по завершенню юнацької програми (рамки компетентностей) і що має знати і вміти виховник, щоб працювати якісно. Не варто забувати і про підсилення кваліфікації виховників, оскільки освітні методи швидко покращуються, тож виховникам важливо їх освоювати. Не менш важливим є вироблення безпекової політики і розбудова безпекового напрямку, над яким зараз працює крайовий провід.

БЕЗПЕРЕЧНО, УСПІХОМ Є ВИЗНАННЯ ПЛАСТУ І Внеску ПЛАСТУНІВ У РОЗБУДОВУ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ ТА ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ ПРО ПЛАСТОВИЙ РУХ.

Зараз триває впровадження Закону в дію на державному та місцевому рівнях. Щодо міжнародної діяльності, то тут робота ведеться у двох напрямках. Першим є відновлення комунікації з пластунами діаспори та інформування про зміни в Україні. Важливим є розпочати дискусію про роль України у Світовому Пласті (30—31 травня планується провести Національний Конгрес в рамках VI Пластового Конгресу). Щодо другого, скавтського напрямку, то хоч Пласт і ставить собі за мету долучитись до СОСР, але на сьогодні ще тривають дискусії щодо шляхів досягнення цього завдання.

Сьогодні — новачки, завтра — юначки.
Стратегія розвитку Пласту саме для них.
v Фото Артема Жукова

В комунікації Пласту назовні важливим є інформування населення по всій країні про Пласт, про те, що робить організація і для чого, що, своєю чергою, допоможе залучити нових прихильників та членів. Пласт ніколи не проводив соціологічних досліджень по всій Україні, щоб мати можливість правильно оцінити, як охопити українців. У 2020 році маємо домовленості з двома соціологічними службами, які готові провести такі дослідження на спонсорській основі.

І, звісно, продовжуємо вибудовувати фандрейзинговий напрям, Пласт вчиться залучати кошти серед українців, співпрацювати з державою й узгоджувати з українським бізнесом проекти, які можна підтримати.

МИ ПРАГНЕМО МАТИ 5-6 ДЖЕРЕЛ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ І ЗАБЕЗПЕЧИТИ УСІ НАПРЯМКИ, ЩОБ ПЕРЕЙТИ ВІД ВИЖИВАННЯ ДО РОЗВИТКУ.

Шлях, який ми усі розпочали, ставить ще більше питань, вносить корективи, створює нові дискусії. Для себе пластуни поставили завдання дати можливість кожній дитині долучитись до організації, тому в Україні сьогодні важлива експертна допомога, поради, думки, дискусія, що і як маємо робити краще. Сьогодні важливо, щоб ми спільно досягли поставлених цілей.

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ПЛАСТУ В НІМЕЧЧИНІ ТА У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЄВРОПІ

пл. сен. СТЕПАН ДЕМ'ЯНІВ,
голова КПС Німеччини

До Німеччини, як і в інші країни Європи, зараз приїздить чимало пластунів з України. Вони перебувають у Німеччину чи загалом Європу як студенти, на працю, наприклад, у сфері ІТ. Багато з них за якийсь час починають шукати контакти з українцями і з пластунами зокрема. Там, де вони не знаходять пластунів, починають розвивати нові осередки.

В Німеччині маємо приклад у Берліні, де пластунка Софійка Кондрашова вже роки два дуже активно розвиває пластовий осередок. В Берліні є дуже активні пташата і новацтво. Там є приблизно тридцять дітей, які зустрічаються раз на тиждень на сходинах.

Є й інші міста Німеччини, де ще так далеко не пішло, але поодинокі пластуни зараз шукають собі це середовище і хочуть творити гуртки чи долучити до Пласту своїх дітей. Це Франкфурт, Ганновер.

Є тенденція, що також по всій Європі ми маємо зараз відродження Пласту. В Австрії вже творять свою КПС, цей край прийняли в КУПО (там пластова праця набрала більших масштабів).

ВСІ ЦІ НОВІ ОСЕРЕДКИ — ЦЕ НОВА, АКТУАЛЬНА ЕМІГРАЦІЯ З УКРАЇНИ.

Оскільки в Німеччині маємо КПС, намагаємося співпрацювати і якимсь чином допомагати новим осередкам на теренах Німеччини. Також підтримували пластунів Австрії, коли там почалася діяльність. Допомогали, обмінювалися досвідом, виховниками. Коли там організація трошки розрослася, це у двосторонньому напрямку почало працювати. З Австрії пластуни приїздили до нас на табори, відбувся обмін виховниками. Навіть дійшло до того, що комендантка новацького табору в нас була з Австрії.

У Німеччині є стара пластова структура, яка діє здавна, і маємо виклик на майбутнє. Нових пластунів з теперішньої еміграції нам ще не дуже вдалося включити до праці, зокрема у проводі. Цього нам зараз не вистачає. У Мюнхені, де пластова праця трохи була стихла, зараз знову є приплив, в основному новацтва, а також пташат, і це є здебільшого діти нових емігрантів, що знайшли контакт з Пластом.

Загалом, в Мюнхені сто п'ятдесят членів, але активних, як зазвичай буває, значно менше. Маємо порівняно багато сеньйорату, і це не дивно, бо так властиве для давніх пластових структур в Європі.

Новацтво з Берліна в цій кількості не врахував. Там приблизно три десятки новачат, як згадував вище. Отже, там кілька, в інших осередках по Німеччині ще трошки, і загалом понад двісті пластунів назбирається. Щодо співпраці з Україною, вона в основному відбувається на рівні таборування влітку і взимку (традиційний лещетарський табір). Запрошуємо брати участь і юнацтво, і старших пластунів. Зараз у нас вже немає таборів без учасників та виховників з України. Адже тут нема стільки виховників, щоби власними силами ці табори організувати.

< Пластуни Німеччини під час 20-х Зборів КУПО.
Пуллах, 2 листопада 2019 р. Фото Юрія Леськова

НАШЕ ЮНАЦТВО І ВИХОВНИКИ ЇЗДЯТЬ В УКРАЇНУ ПООДИНОКО. ХОЧУ, ЩОБИ ЦЕ ВІДБУВАЛОСЯ НА ЯКІЙСЬ РЕГУЛЯРНІЙ ОСНОВІ.

В рамках КУПО співпраця з іншими країнами виглядає так. По Європі доволі тісно контактуємо. Організуємо, наприклад, Свята весни, на які їздимо одне до одного. Попереднє відбувалося в Бельгії, ще раніше — у Великій Британії (в Лондоні), в Австрії (у Відні).

Те, що вартувало би відновити, — це регулярні контакти з Пластом у Великій Британії. Було колись, щодругий рік наше юнацтво мандрувало туди таборувати, а пізніше група юнацтва з Великої Британії приїздила таборувати до нас. Це, на жаль, зараз в такій формі не відбувається.

Влітку з нами таборували пластуни зі Швеції, Італії, Швейцарії, Бельгії, з багатьох інших країн, де немає своєї пластової організації. Це ще більше виражене на нашому лещетарському таборі, куди пластуни приїждять справді з усього світу. Завжди кілька учасників є з Канади і з Америки. Там, наприклад, інструктор зі США є традиційно. Фактично, це вже міжкрайовий табір.

Гарний поштовх у нашій праці надали ЮМПЗ 2017 року і 20-ті Збори КУПО. Вже навіть на початках, коли вирішили організувати ювілейну зустріч, відчували, що пластова праця поживалася. Це була ініціатива поодиноких пластунів, які подали таку ідею. В КПС ми її підтримали і взялися до роботи. Як наслідок, це притягнуло багато старших пластунів, які вже не були активними. Для нашого юнацтва це також була прекрасна можливість побачитися з пластунами з цілого світу, нав'язати контакти. Бачу, що до сьогодні підтримують зв'язок у соціальних мережах. Отже, ми отримали гарний ефект. Щодо старших пластунів — ЮМПЗ показала, скільки нас тут, які є спроможності, хто, в чому і де може допомогати. Але, очевидно, це було щось одноразове. Після ювілейної зустрічі цей підйом знову стих, але кілька пластунів, які перед тим були неактивні, таки залишилися.

Добрий ефект маємо і від організації Зборів КУПО. Такі міжкрайові події не можуть не гуртувати. Спілкування в широкому колі пластунів з різних країв додає сил, енергії, бажання, когось таки захооче до більш жвавої праці в Пласті. Тому і ЮМПЗ, і Збори КУПО мають для нас важливе значення. Ми перевірили свої можливості, і вони чималі.

✓ Під час відкриття ЮМПЗ-2017: голова ГПБ попередньої каденції пл. сен. Марта Кузьмович, голова КПС Німеччини С. Дем'янів, голова КПС США попередньої каденції пл. сен. Юрій Гук та Владика Борис Гудзяк. Околиці Кенігсдорфу (Німеччина), 12 серпня 2017 р.

ПРО ПЕРШУ ЗУСТРІЧ ПРЕДСТАВНИКІВ ПЛАСТОВИХ ОСЕРЕДКІВ ЄВРОПИ

За матеріалами plast.org

15—16 лютого 2020 року у Відні за організаційної та фінансової підтримки Головної Пластової Булави відбулася Перша зустріч представників пластових осередків Європи. Участь у ній взяли пластуни з Австрії, Бельгії, Латвії, Кіпру, Нідерландів, Німеччини, Польщі, Фінляндії, Франції та України.

Від ГПБ участь взяли тимчасовий в.о. заступника голови ГПБ пл. сен. Андрій Ребрик, ЦМ, діловод видавництва та інформації пл. сен. Микола Музала, V, головна булавна УПН пл. сен. праці Оля Феґецин, ПС, діловод менторства та вишкোলів Булави ГБ УПН С.О. Марічка Білінська, заступниця головного булавного УПЮ ст. пл. Люба Журко, СВ.

Скайпом під час гутірок приєдналися голова ГПБ пл. сен. Мирон Спольський, ВБ, діловод фінансів та господарства пл. сен. Богдан Савицький, ЧК, головний булавний УСП ст. пл. Іван Чир, ОЗО, та головна булавна УПС пл. сен. довір'я Леся Федоренко, Гр.

пл. сен. Мирон Спольський, ВБ, Голова ГПБ:

«Створення Координаційної ради пластових груп — важливий крок у розвитку Пласту в Європі. Ми робимо Пласт доступним для української діаспори, яка поселилася в усіх країнах Європи і яка шукає українське середовище для виховання своїх дітей як добрих громадян своїх нових країн і вірних Україні. Головна Пластова Булава буде робити все можливе, щоби ці групи розвивалися та ставали повноцінними крайовими організаціями в цих країнах.

Зустріч мала на меті виробити підходи в управлінні новими пластовими осередками в Європі, визначити пріоритети роботи з новацтвом та юнацтвом (ведення систематичної виховної праці), обговорити різні проблеми, що виникають в осередках, поділитись досвідом, обмінятись думками.

Головним підсумком зустрічі стало створення Координаційної ради пластових осередків у Європі та обрання її членів».

< Владика Борис Гудзяк спілкується з учасниками зустрічі. Відень, 15 лютого 2020 р.

пл. сен. Христина Санторе, ЛМ:

«Зустріч була дуже корисною та надихаючою, і я впевнена, що ці два інтенсивні дні, під час яких ми краще познайомилися, обмінялися досвідом та поділилися успіхами і викликами, нам допоможуть спільно та ефективно координувати виховну та адміністративну працю наших груп і разом забезпечити подальший розвиток Пласту в Європі. Дякую всім представникам груп та інструкторам за участь та увагу. Складаю особливу подяку колегам координаційного центру та Головній Пластовій Булаві за підтримку, співпрацю та довіру».

пл. сен. Оксана Водотика:

«Зустрічі пластунів у Відні стали вже традицією. Цьогорічний збір став об'єднавчим для всіх європейських осередків. Було створено Координаційну раду та обрано її членів. Рада покликана перш за все налагодити активну комунікацію між групами та допомагати ефективно працювати кожному вже існуючому та новоствореному пластовому осередку. Учасники з'їзду мали також напружений графік спеціалізованого вишколу, який охоплював питання заснування, адміністрування і розвитку пластових груп в Європі».

Ст. пл. Тарас Піняжко і Владика Борис Гудзяк з інформацією про могили українців у Відні і про збір коштів Пластом для утримання цих поховань. Відень, 15 лютого 2020 р. >

КООРДИНАЦІЙНА РАДА ПЛАСТОВИХ ОСЕРЕДКІВ У ЄВРОПІ ВІДТЕПЕР ДІЯТИМЕ В ТАКОМУ СКЛАДІ:

голова — пл. сен. Христина Санторе, ЛМ (Нідерланди);

координатор роботи УПН — пл. сен. Оксана Водотика, ЛМ (Австрія);

координатор роботи УПЮ — пл. сен. Борис Франкевич, V (Німеччина);

координатори роботи УСП та УПС — ст. пл. Оленка Слободяник, ШОК (Польща) та ст. пл. Мирослав Колодій, ЛЧ (Австрія);

секретар та координатор інформації та медія — ст. пл. Оленка Бондар (Франція).

Якщо у вас виникли питання до Координаційного центру пластових груп Європи чи до певного координатора, можете звертатися до нього особисто або ж на е-адресу: plast.europe@gmail.com.

Зустріч відвідав також Владика Борис Гудзяк — голова опікунської ради Пласту.

Від імени Головного проводу Пласту висловлюємо щирю подяку організаторам та учасникам зустрічі, а також Владисі Борисові Гудзяку.

ТРИ ЗАПИТАННЯ ДО ГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ 20-х ЗБОРІВ КУПО

1. Голова оргкомітету 20-х Зборів КУПО пл. сен. Оксана Микитчак
2. Члени оргкомітету Зборів. 2 листопада 2019 р.
3. «Лісові Мавки» у Пуллаху
4. «Вовкулаки» на подвір'ї «Бург Шванека»
Фото Юрія Леськова

Ще довго згадуватимемо 20-ті Збори КУПО. Вперше головний світовий пластовий форум відбувся на теренах Європи (але поза Україною), де зараз активно зароджуються пластові осередки. Німеччина — край із тривалою та славною пластовою історією, а отже, є надійною опорою для пластунів інших європейських країн, які створюють гуртки УПЮ та новацькі рої, станиці, а в майбутньому можуть розвинути крайові організації.

Для пластунів не тільки під час таборів і мандрівок, а й з'їздів, конференцій, зборів приємна емоційна складова має не останнє значення. Враховуючи це, важко знайти щось краще, аніж стародавній замок, з певною аурую таємничості та легенд. Таким місцем став «Бург Шванек» у Баварському Пуллаху.

Завісую підготовки та проведення минулих Зборів КУПО привідкрила голова оргкомітету пл. сен. Оксана Микитчак, відповівши на три наші запитання.

Редакція

— Подруго Оксано, передусім, вітаємо з гарною організацією й успішним проведенням головного пластового форуму. Про це говорив чи не кожен учасник 20-х Зборів КУПО по їх завершенні. Як зародилася ідея і дійшло до прийняття рішення про проведення цієї поважної міжкrajової кількадечної зустрічі?

— В листопаді 2018 року в Мюнхені відбувся ХХХ Крайовий пластовий з'їзд Німеччини. Голова ГПБ минулої каденції пл. сен. Марта Кузьмович подала тоді ідею провести Збори КУПО саме на наших теренах. Одного з вечорів ми обговорили її. Мені відразу прийшло на думку організувати Збори КУПО саме в «Бург Шванеку». Переваги зрозумілі: й умови побуту належні, і чудові краєвиди Пуллаху. Подрузі Марті ця місцина сподобалася, отож я взялася до організаційної праці. В тамтешньому молодіжному центрі здебільшого відбуваються вишколи, але я провела декілька розмов з керівництвом хостелу в «Бург Шванек». Там мали зрозуміти, що це за захід і який його рівень. Врешті ми домовилися про терміни.

Тоді ми представили це на сходинах КПС Німеччини. Мене підтримали. Для нас це була унікальна нагода зібрати пластовий провід різних країв, виховників з цілого світу.

Згодом і Головна Пластова Булава прийняла рішення на користь Німеччини. Тоді ми гуртом із великим задоволенням взяли за організаційні справи. Я стала ніби архітектором цього.

— Для читачів цікаво, яке коло пластунів слід об'єднати, кого залучити, щоб організувати збори міжкrajового рівня?

— Перше, що зробила після прийнятих рішень, це збрала оргкомітет. Моїм заступником став Степан Дем'янів, голова КПС Німеччини. Від Головного Проводу до оргкомітету увійшли пл. сен. Марта Кузьмович як голова ГПБ, також від Головної Пластової Булави були заступник голови ГПБ пл. сен. Мирон Спольський, пл. сен. Сергій Юзик, пл. сен. Леся Федоренко, пл. сен. Богдан Савицький. Членами оргкомітету стали наші сеньйори Пласту в Німеччині: Оксана Ельбе,

Таня Чорній, Леся Вестерман, Тома Геля, Юлія Зубенко — референти оплат, реєстрації і транспорту; Богдан Комаринський допомагав із транспортом; референтами медіа-техніки стали Ростик Столяр і Юрко Подоба; вечери і музичний супровід організував Андрій Спех; преса та медіа-центр були за Юрком Леськовим з України.

Всім, хто допоміг організувати Збори КУПО, членам оргкомітету та КПС Німеччини, а особливо голові КПС Степанові Дем'яніву кажу велике «спасибі». Подяка референтам, які від ранку середи, у переддень зборів, були в Пуллаху, допомогли все підготувати, організували реєстрацію. Була дуже дружня та приємна співпраця. Ми багато дискутували, спілкувалися. Вдалося згуртувати наших сеньйорів, які побачили, як організуються такі заходи. Вдалося активізувати багатьох, вивести назовні і дати можливість поспілкуватися з найвищим проводом Пласту світу. Не було найменших непорозумінь. Дуже задоволена командою організаторів.

— Які Твої думки про Збори КУПО після того, коли вони вже стали історією?

— Не вперше беру участь у таких форумах. Збори КУПО цього разу стали насиченими, емоційними, з багатьма дискусіями. Бажаю наступним таким Зборам, щоби пластунів шанувати одне одного, щиро і відкрито спілкувалися, жили за Пластовим Законом, в тому числі під час таких пластових форумів.

Ми всі є волонтерами. Шукали і вишукуємо собі час на те, щоби виховання пластової молоді краще розвивалося в нашому сучасному житті. Пластове виховання теж потребує реформ, але наша мета: ми — для молоді, щоби не наші власні інтереси стояли на першому місці, а саме виховання молоді. Належу до таких пластунів, які кажуть: відновлюючи Пласт, пильнуємо, бережимо традиції. Важливо, щоби на цьому шляху не інтерпретувати, а розуміти мету Пласту.

Вважаю, що Збори КУПО вдалися, бо місце було унікальне: сам замок, чар тих зал... У кожній кімнаті була інша атмосфера. Візерунки, розмальовані вікна, стіни — там є позитивна енергетика. У замку зустрічається багато молоді, його відвідує багато людей. Думаю, це спричинилося до гарного проведення.

Замок розташований серед природи. Ми зверху мали чудовий краєвид: простір, гори. Тому це символічно. Вважаю, що провід Пласту має будувати приємний, позитивний простір.

Господарі «Бург Шванека» мені особисто подякували і сказали, що давно не мали аж таку гарну групу учасників. Сказали спасибі за пластову поведінку. Всі кімнати ми залишили чистими і гарними. Останнього дня, в неділю по обіді, залишили в такому стані, як нам їх надали. Між іншим, була думка проводити Збори КУПО в Канаді, але подруга Марта Кузьмович таки наполягла і запропонувала Німеччину. Бачимо, що мала рацію, бо це, серед інших переваг, створило можливість більшої кількості пластунів з України взяти участь. Також взяли участь у Зборах в Німеччині представники інших європейських країв, де віддавна чи зовсім недавно діє наша організація.

Дякую всім учасникам, гостям 20-х Зборів КУПО, оргкомітетові і всім, хто мені допоміг.

ПОСИДЕНЬКИ НА ШЕПТИЦЬКИХ. ВЕЧІР З ГАЛИНОЮ ІЛЛІВНОЮ

ст. пл. АННА КРАВЧУК
ст. пл. БОГДАН ШВЕД

ПЕРЕДІСТОРІЯ

Її ім'я та по батькові відомі всім, хто пластує у Львові. Очевидиця відновлення Пласту в Україні, не будучи членкинею Пласту, вона була знайома з кожним пластуном та пластункою станиці. У неї технічна освіта, але після 15 років роботи на заводі Галина Іллівна Ткачук вирішила, що то «не її». Тому здобула освіту в сфері туризму. Таких спеціалістів-інструкторів у туризмі та спелеології тоді було лише троє на всю країну. Завдяки цьому вона зустріла Олесь Крицькова і Богдана Генегу, які запросили до Пласту, чим назавжди змінили її життєвий шлях. На її пам'яті — п'ять спроб пограбування головного офісу Пласту у Львові. Домовилась, щоб сейф для заощаджень станиці «зварили» в тюрмі, відбивалась від податкової, впровадила обов'язкове страхування і переживала за кожного з нас, як за власну дитину. «Вашими молитвами», — ось її постійна відповідь на запитання: «Як Ви, Галино Іллівно?».

Спокій від гучної пластової домівки вона знаходить на грядці біля хати під супровід аудіокниг. «Я веду реєстр книг, які читаю і слухаю. За 6 років — це 800 з лишнім книжок», — говорить Галина Іллівна. Вона також є професійною туристкою, колись чотири рази на рік їздила в експедиції в печери.

▲ За віддану та багатолітню працю для львівського Пласту Галина Іллівна Ткачук заслуговує багато квітів і від осередку, і від влади

ПРО ЛЮБОВ ДО ТОГО, ЩО РОБИШ

Одного з вечорів у пластовій домівці, що у Львові на вул. Шептицьких, Галина Іллівна розповіла: «Від самісінького початку Пласт очолювали туристи. Це були майстри спорту, високого класу туристи. Таким був Олесь Крицьків. Він знайшов мене і запропонував роботу в Пласті. Він розповідав, що це таке, що це — постійні походи, випробування. Він буквально ринув у безмежних фантазіях, розповідаючи, якою можна зробити нову організацію. Я ж тоді не зовсім розуміла, про що йдеться. Була звичайним кадровиком туризму в обласній раді. Виглядало так, ніби ми повинні створити школу туризму, позбирати всі піонерські табори та очолити їх. В той час було десь 30 туристичних гуртків, всі мені пропонували роботу. Однак мені це не підходило. Не знаю чому, але мене чимось привабив Пласт.

Тоді все починалося з телефону, і пішло, і пішло, і пішло... В 2000 році для потреб станиці з'явився перший комп'ютер, і моє діловодство перейшло туди. Не шкодувала, що я не поміняла цю роботу на те, що мені пропонували. У важкі 90-ті в головах людей все змінювалося, а також фінансово було надзвичайно складно. Так, Україна змогла отримати незалежність, але людям також треба було за щось купувати їжу. Та навколо мене були радісні діти, і я була позбавлена тієї тяжкої атмосфери. Все було добре, тому що це було їхнє дитинство — щасливе, безтурботне, сповнене пригод та пластового чару.

Що мене тримало в Пласті? Подобалося те, що я робила. Діти-пластуни виростили і ставали старшими пластунами. Вони до мене часто приходили, обіймали, і це дуже імпонувало. Пластуни і пластунки завжди визнавали, що Галина Іллівна потрібна!»

ПРО БЕЗПЕКУ

«Для людини, яка перед тим вже була в туристичній організації, адмініструвати в Пласті було досить легким завданням, — продовжує Галина Іллівна. — З 2000 року КПС почала робити страхування для дітей на час виїздів, а я почала робити це набагато раніше, бо розуміла, що без страхування не можна. Безпека — це найважливіше у молодіжній організації. Ми ходимо по тоненькому лезу, і чим далі, тим більше воно загострюється. Це як закон великих чисел: збільшується кількість дітей, зростають масштаби організації, зростає вірогідність нещасного випадку.

Маючи великий досвід організаторської роботи, я дивуюся від того, що сьогодні роблять молоді дівчата-пластунки, за які великі завдання вони беруться і виконують це. Але, по-моєму, вони ще самі не усвідомлюють того масштабу. На цьому Пласт і тримається. Підлітки 17-18 років організують дітей на День Першої Пластової Присяги, Свято весни, День пластуна. І те все, що ці дівчата і хлопці роблять і що вмюють — неймовірно. Це надзвичайно велика відповідальність — вести кудись дітей. Я перед ними — «нуль».

Коли в наші експедиції ходили лише жінки, завжди траплялось щось погане. На Памірі в той час загинула дуже професійна жіноча група. Я ніколи на ці жіночі сходження не погоджувалася. В нас, у спелео-

логів, це називалось не сходженням, а низходженням — у печери. В Україні інструкторів-методистів, які могли б проводити інструктажі молодшим і які мали б досвід походів 3-4 категорії складності, небагато. Всього двоє-троє з них були у Львові, і одна з них — це я. От так все було серйозно. Не всі мали таке право, бо це велика відповідальність. Перш за все, за безпеку. Зараз не уявляю, як ці дівчата і хлопці самі все роблять. Я до сьогоднішнього дня не потрафлю порубати дрова. Та завжди, за будь-яких обставин, найважливіше — безпека!»

▲ Під час Загальних зборів станиці Львів і після них Галину Іллівну пошанували оплесками, подякою і словами привітань. Сесійна зала Львівської обласної ради, 27 жовтня 2019 р. Фото Юрія Гладкого

ПРО СИЛУ

Деякі ситуації вимагали бути сильною: «Було таке, що через безлад на станиці, який там деякий час панував, я хотіла піти. Це був перший раз, коли я на когось підняла голос, гримнула об стіл рукою і вийшла за двері. Там ще сиділа моя родичка, яка прийшла в гості з дочкою, і вона спитала: “До кого ти так?”. “Та то мій начальник”, — відповіла я. Так, мене тоді не влаштував станичний провід. Але Богдан (Богдан Генега — перший станичний Пласту у Львові, відновлював Пласт в Україні — *ред.*) стільки років “тягнув” Пласт, організував і домовлявся, і що, отак тепер опушту руки перед молодими і кину все? Не впораюся з ними?

Було і таке, що мене звинуватили в тому, що я підсланий козачок, а мені це навіть лестило! Історія була така: мені треба було розіслати запрошення на 1-й з'їзд 1991 року в Моршині. Мені дали списки, адреси, наша помічниця надрукувала листи, і їх треба було розіслати. Почула, як в сусідній кімнаті хлопці сварилися: “Та що ви робите? Ці всі телефони, адреси, кому ви їх даєте? Та вона ж КГБистка!”. І про мене так довго думали.

Одного разу ми були з експедицією в Криму у печерах. Там були жахливі умови: після шторму почалася злива, через це ми швидко вискочили з печери, бо туди вже почала заливатись вода. Ми мали встигнути на потяг, почали збиратися. Всі наші речі з печери були брудні і мокрі. Мій чоловік повикидав усе, що було подерте, залишив тільки групове спорядження, яке мав нести. Я все своє взяла зі собою, не викинула. Коли ми прийшли в Алупку на узбережжя, там була вага. Наплечник Василя, мого чоловіка, важив 18 кілограмів, а мій — 33, і він не взяв у мене моїх речей зі словами: “Я тебе навчу!”. Мій чоловік казав так: “Займаєшся чоловічою справою — поведься по-чоловічому!”».

ПРО ДОВІРУ

А завершила Галина Іллівна розповідь так: «Ніколи не радь, якщо тебе про це не просять. Я навіть іноді боюся, що така позиція може виглядати, як байдужість. Але ніколи не казала своїй невістці, що вона має робити. Лише тоді, коли вона питала в мене про щось і коли просила про це.

Розуміла, що мені не потрібне запряження у Пласті. Це була моя робота. Я розуміла, що роблю, але не впливала, не просувала свої власні погляди. Я ніколи не втручалася в ідеологію, в роботу проводу. Однострою я не мала, на пластовому таборі не була. Воно мені імпонувало, бо мене туди потягнули спортивні туристи, а я — все життя — спортивна туристка!»

МАЛИМИ ПОДІЯМИ І КРОКАМИ МОЖНА ВПЛИНУТИ НА ГЛОБАЛЬНІ ПРОЦЕСИ

ст. пл. гетьм. скоб РОМАН ТИМОЦКО, ЛЧ

20-ті Збори КУПО стали не лише місцем завзятих дискусій чи прийняття рішень. Окрім формальної програми цього поважного міжкрайового форуму було ще й чимало неформальних зустрічей. Одного з вечорів ми зустрілися з учасником Зборів від України — менеджером із комунікацій КПС ст. пл. гетьм. скобом Романом Тимоцком, ЛЧ, і попросили розповісти про здобутий ним цікавий досвід співдії з найповажнішою міжнародною організацією. Справа в тому, що від вересня 2019 р. друг Роман є молодіжним делегатом від України до ООН.

Редакція

▲ Роман Тимоцко промовляє на Дні ООН в Києві, 24 жовтня 2019 р.

Шостий рік поспіль від України до ООН обирають два чи три молодіжних делегати. Це щорічна програма, координатором якої є Фонд родини Богдана Гаврилишина спільно з МЗС та Міністерством молоді та спорту (яке тепер переформатовують і назвуть інакше). Оголошують конкурс, триває відбір у кілька етапів, співбесіда. З відібраних п'яти кандидатів цього разу визначили двох.

Фонд має певну прив'язку до Пласту, а в комісії — донька Богдана Гаврилишина. В кімнаті, де відбувався відбір, — бюст Богдана Гаврилишина, десь його «чортівська» хустина, десь — капелюх, знімка в однострої. На відборі це додає впевненості: ти в приміщенні, де на кожній стіні щось пластове. Мій пластовий досвід був помічним, бо дуже важливо орієнтуватися в молодіжній сфері в принципі, в громадському секторі, а Пласт як найбільша молодіжна організація в Україні дає це розуміння доволі глибоко.

ТАК З 1 ВЕРЕСНЯ І ПОЧАВСЯ НАШ РІЧНИЙ МАНДАТ МОЛОДІЖНОГО ДЕЛЕГАТСТВА В ООН. ДЕЛЕГАТАМИ СТАЛИ Я І НАРГІС МОХТ З ОДЕСИ. НАРГІС НАПІВАФГАНКА, ДУЖЕ АКТИВНА В АФГАНСЬКІЙ СПІЛЬНОТІ В ОДЕСІ.

Через історію її батька, який від режиму Талібана змушений був втікати в Україну, вона знає, як це бути біженцем. Усю її родину болить ця тема. Вона долучається до роботи із сучасними біженцями в російсько-українській війні.

Програма «Молодіжні делегати від України в ООН» розпочинається 1 вересня і триває протягом року. Відбір в Україні почали трошки пізніше. Це пов'язане з датою, коли фонд уклав відповідну угоду з МЗС. Отож, в нас було менше часу для підготовки до поїздки на Генеральну Асамблею ООН. Поїздка в Нью-Йорк — кульмінаційний момент і основний з цілого року делегатства. Тому важливо до нього підготуватися.

Після цього можемо брати участь у багатьох інших подіях, які проходять в рамках Генасамблеї ООН, але є брак фінансування. Якщо нафандрейзимо самі на себе — поїдемо ще раз.

Дуже важливо є частка роботи саме в Україні. Коли летиш представляти країну в ООН, треба глибоко орієнтуватися в тому, кого ти представляєш, і досліджувати це як з боку соціології, так і під час багатьох особистих зустрічей. Слід розуміти реальний стан молодіжної сфери. Для мене важливим став пластовий досвід. Працюю в Києві у центральному офісі Пласту як комунікаційник і заглиблений в те, що відбувається в нашому середовищі. Окремо спілкувався з головою КГП України Юрієм Юзичем, щоби він з точки зору експертного середовища розповів, які зараз є актуальні питання, зокрема, щодо новоствореного національного молодіжного об'єднання, в яке входить і Пласт.

Маючи глибше розуміння деталей, могу бути більш компетентним в Нью-Йорку. Важливі й зустрічі

з попередніми делегатами від України, щоби розуміти контекст, в якому діятимеш. Трошки часу віддали на так звану інтелектуальну акліматизацію, щоби зрозуміти, що довкола тебе коїться. Бо коли прилітаєш в Нью-Йорк, все дуже закручується, стає динамічним.

Після підготовки, зустрічей, вичитування інформації і створення уяви про те, що нам очікувати, ми вирушили в дорогу. Перед летом ми мали зустріч в МЗС. Там дипломати високих щаблів розповіли про зовнішньополітичний вектор України і пріоритети, якою є наша роль і які думки необхідно доносити. Дуже важливим для України є часто і ретельно доносити інформацію про україно-російську війну і зовнішню російську агресію, пояснювати про тимчасово окуповані території. Це номер один. Інші теми теж важливо розуміти, як і те, з якою країною та як комунікувати, бо є держави, які ніколи не підтримують Україну в ООН, які завжди на стороні Росії (в голосах за певні резолюції та в принципі у своїй поведінці). Тому було би дуже дивно, якби ми товаришували, реалізували спільні проєкти чи проводили заходи з ними. І навпаки: слід посилювати співпрацю з тими, хто є нашими партнерами. Бачив величезну таблицю, де фіксуються всі голосування за резолюції ООН, важливі для України та які Україна подавала, або ж країна-агресор подавала, чи власне щодо чогось, що нас безпосередньо стосується. Ознайомився зі списком майже 200 країн, які голосували «за», «проти» чи «утрималися», щоби можна було скласти загальну картинку і навіть спробувати прокомунікувати з представниками деяких із них, щоби зрозуміти, що молодь думає про політику своєї держави. Наприклад, Сербія часто на стороні Росії, в неформальних розмовах із сербським молодіжним делегатом ми про це теж говорили. Мені сподобалося, що він розуміє: Росія — не той партнер, стратегічна взаємодія з яким вигідна Сербії в тривалій перспективі. Але він розуміє, що сьогодні в Сербії великою частиною електорату є старші люди, які мають певні сентименти до православ'я і вважають Росію захисницею православної віри. Там мають ті стереотипи, які ще з давніх соціалістичних часів залишилися. Молодь думає кардинально інакше, але розуміє, чому їхня влада далі має проросійську риторику. Це для того, щоби отримувати голоси на виборах. Якщо молоді серби розумітимуть нинішнє місце України в світі та Європі і те, що ми набагато прогресивніші за наших східних сусідів і нас поєднують цінності молоді України та Сербії більше, ніж Сербії та Росії, то ці молоді люди змінюватимуть вектор своєї держави, коли від них залежатиме прийняття рішень. Таке розуміння формується протягом тривалого часу.

В Нью-Йорку у Постійному представництві України при ООН ми працювали два тижні. Це як Посольство України при міжнародній організації (при декількох теж є, але це — одне з найбільших).

Цикл, протягом якого триває Генеральна Асамблея ООН, — рік. Починається у вересні і включає в себе різні напрямки діяльності.

Перші два тижні відкриття Генасамблеї — це те, що зазвичай бачимо у новинах на телебаченні. Глава кожної держави прилітає в Нью-Йорк, промовляє там. Всі президенти — в одному місці і в той самий час, тому мають можливість поспілкуватися.

Ми, з деяких причин, на той час там ще не були, на відміну від низки молодіжних делегатів деяких інших країн. Щось реальне, до чого ми могли б мати доступ в той час, — це здалеку побачити лідерів країн. Ми прилетіли вже на час реальної рутинної діяльності, бо після цих зустрічей високого рівня, пафосних зібрань Генасамблея ООН починає діяльність в шести комітетах. З соціальних і гуманітарних питань і питань культури, при якому діє інститут молодіжного делегатства, — це наш комітет.

ТІЛЬКИ 16 ВІДСОТКІВ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ООН МАЮТЬ МОЛОДІЖНИХ ДЕЛЕГАТІВ. ЦЕ ДОВОЛІ ВУЗЬКИЙ КЛУБ ДЕМОКРАТИЧНИХ КРАЇН.

Більшість молодіжних делегатів — з Європи. 3-за меж нашого континенту делегати є з Австралії, Мексики, Кореї, Тайланду, Киргизстану, ОАЕ, Шрі-Ланки. Росія не має своїх молодіжних делегатів з двох причин, як я могу припустити. Перша: країн — постійних членів Ради Безпеки ООН (єдиний орган, який приймає обов'язкові для виконання, а не рекомендаційні рішення) є п'ять. Вони мають право вето і наділені найбільшою владою у світовій дипломатії. Це США, Велика Британія, Китай, Франція і Росія. Тому цікавий момент зараз в геополітиці. Проти деяких країн, які найчастіше порушують чужі кордони (як-от Росія) чи права людини (як-от Китай), неможливо прийняти обов'язкові рішення, бо вони можуть його заветувати. Перша потенційна реформа в ООН, яку наразі не зрозуміло, як реально втілити, в тому, щоби забрати цю абсолютну владу у згаданих країн. Та жодна з них на це не піде, а без них важко прийняти таке рішення. Цікаво, але жодна з цих країн не має молодіжних делегатів. Маючи більшу владу, але й відповідальність та більш ризики, вони, можливо, не готові покладати на молодих людей більшу відповідальність. Молодь може розгубитися чи не знати всього контексту. Тому ця п'ятірка не готова доручати молодим таку відповідальність.

Між іншим, якщо в Представництві України при ООН є всього двадцять два дипломати, то для США, наприклад, цифра вимірюється сотнями. Загальна кількість наших дипломатів може дорівнювати їхній кількості лише для якогось одного з напрямів. Тому часто на якихось перемовинах чи засіданнях в ООН приходить представник США при ООН з десятком радників. Вони сидять за ним і кожен з окремого питання має кілька гігантських папок. Якщо послу потрібна інформація, радник моментально дає йому її (бо він — експерт у дуже вузькій темі) або за декілька секунд знає, на якій сторінці його гігантської папки відшукати все необхідне. І тому, маючи такий рівень дипломатичної підготовки і максимально глибокої та ретельної експертизи, молодіжні делегати, які змінювалися б щороку, фізично не могли би встигнути сягнути рівня, як у згаданих країн. Отже, моя перша версія: Росія, в міру величезних ресурсів, — потужний гравець.

ІНША В ТОМУ, ЩО АВТОРИТАРНІ КРАЇНИ НЕ СИЛЬНО ПРАГНУТЬ ДОЛУЧАТИСЯ ДО ДЕМОКРАТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ. ЇМ ЦЕ НЕПОТРІБНО. А МОЛОДІЖНА ПРОГРАМА Є ВАЖЛИВОЮ ДЛЯ ООН, ЩОБИ В САМІЙ ШТАБ-КВАРТИРІ БУЛИ ПРЕЗЕНТОВАНІ ВСІ ВЕРСТВИ НАСЕЛЕННЯ СВІТУ І, ЗОКРЕМА, МОЛОДЬ.

Тому в такий спосіб ми маємо можливість висловитися на високому рівні. З іншого боку, ООН останніми роками дуже активно націлюється на молодь. Адже ми, як рушій прогресу, можемо бути найяскравішими адвокатами змін і найгучніше доносити ідеї та тиснути на владу. Це демонструють останні події щодо зміни клімату, екології і тиску на владу країн, щоби вона вводила жорсткіші обмеження щодо викидів шкідливих речовин в атмосферу. Політики, які довгий час є в цій сфері, мають якесь своє зацікавлення там чи сям, а молодь, яка часто наївно, але щиро та пристрасно вірить в те, у що вірить, може бути ефективнішим рушієм змін у кращий бік. В ООН це розуміють і хочуть надати цьому якогось конструктивного напрямку, зокрема, активно комунікуючи щодо цілей сталого розвитку.

Отже, від Росії молодіжного делегата немає, але маю цікавий приклад про особисту взаємодію з Російською Федерацією. Про це розповім нижче.

Після прильоту і короткої акліматизації перший наш робочий день почався з того, що ми прийшли в Постійне представництво України при ООН, познайомилися і побачили, як наші дипломати працюють, чим живуть. Існує багато бюрократичних процесів. Нас спіткали труднощі з американською візою, бо її тип мав бути дипломатичний, але Консульство США в Києві отримало якісь свої оновлені правила і внаслідок цього нам відкрили туристичну В-візу на місяць. Ця дивина принесла зі собою проблему, бо перепустку в будівлю ООН можуть надати тільки з дипломатичною візою. Тому першого дня ми не могли потрапити туди. Наші дипломати в протоколах шукали шляхи, щоби ми таки отримали перепустки. На щастя, це вдалося, але першого дня ми випали з процесу.

ООН — це окрема юрисдикція. Закони США, наскільки розумію, повноцінно не поширюються на цю територію. Тому перший день ми провели технічно-юридично на території України, в Постійному представництві. Поки дипломати, відповідальні за протокол, пробували щось з цим вирішити, ми мали інший виклик — можливість виступити на відкритті третього комітету Генасамблеї ООН.

Після згаданих виступів глав держав починається робота в комітетах. Після відкриття Генасамблеї відбувається відкриття самих комітетів. Це набагато коротше і більше по суті. Комітет, який заохочує залучення молоді, заохочує не лише кожну державу засновувати інститут молодіжного делегата. Тому кожна п'ята країна, яка має свого делегата, мала можливість виступу. Наші колеги з України не завжди здобували таке право. Ми з Наргіс мали. Кожна держава на відкритті комітету для промов отримує 5 хв. Наші дипломати взяли собі 2 хв. для вступних тез і 3 хв. — для нас. Ми вже самі вирішили, як їх поділити між собою. Нам заздалегідь (за три тижні до того) повідомили, що може бути ця можливість, але ми не знали деталей, теми. І так склалося, що коли ми почали думати над якимись загальними ідеями, якраз відбулося звільнення українських полонених з російських в'язниць. Серед звільнених були українські моряки, які внаслідок атаки на українське судно Російською Федерацією в Керченській протоці потрапили в полон і там тривалий час перебували. Думаючи про те, що я міг би донести від нашої молоді в ООН, зрозумів: є людина, чия історія ілюструє те, як на молодь України впливає війна.

ТОМУ Я ЗАЦІКАВИВСЯ ІСТОРІЄЮ АНДРІЯ ЕЙДЕРА — ДЕВ'ЯТНАДЦЯТИРІЧНОГО МОРЯКА, ЯКИЙ ПОТРАПИВ У ПОЛОН І ПРОВІВ ТАМ 286 ДНІВ У ЖАХЛИВІЙ КАМЕРІ РОСІЙСЬКОЇ В'ЯЗНИЦІ РАЗОМ ІЗ КРИМІНАЛІТЕТОМ.

Не знаю, як він міг з ними провести стільки часу. Це важко уявити.

Я зрозумів, що йому — дев'ятнадцять, і це на два роки менше, ніж мені, і що це історія, яку треба донести та пояснити: мало демократичних і розвинених країн можуть собі уявити і мають прецедент, коли їхні дев'ятнадцятирічні молоді люди, не вчинивши жодного злочину, а просто належачи до команди судна, рухаючись мирно з одного порту своєї країни в інший порт своєї країни, опиняються в полоні. Він був серед тих двадцяти чотирьох, які перебували на наших трьох судах, йшли з Одеси в Маріуполь через Керченську протоку. Російське ФСБ атакувало їх, захопило в полон. Вони потрапили в російську тюрму за нормами, які вигадала собі сама Росія і які поза її межами ніде в світі не визнають.

▲ Під час виступу в ООН. Нью-Йорк, вересень 2019 р.

Ідея мого виступу полягала в тому, що часто в Україні молоді люди замість того, щоб впливати на економіку, науку, культуру чи соціум, мусять боротися за незалежність, за гідність і свободу, і яскравий приклад цьому — історія Андрія. Нечувано, але він провів ці 10 місяців у полоні і мав лише 2 хвилини на розмову з матір'ю. Мене такий факт вразив найбільше. Там, у неволі, був якийсь доступ до пошти, але листи приходили із затримкою в місяць. Часто цензори зтирали ті чи інші слова.

**КОЖЕН ЛИСТ, ЯКИЙ АНДРІЙ ВІДПРАВЛЯВ
З В'ЯЗНИЦІ В УКРАЇНУ, ЗАКІНЧУВАВСЯ СЛОВАМИ
«СЛАВА УКРАЇНІ!» КОЖЕН РАЗ ЦЕНЗОРИ В'ЯЗНИЦІ
ЗАМАЛЬОВУВАЛИ ЦІ СЛОВА.**

Така історія була найкращою можливістю від імені молоді проілюструвати те, чим живемо в Україні, і те, які виклики перед нами сьогодні, нагадати ще раз світу про те, що Україна є єдиною в Європі державою, на яку вчиняють зовнішню збройну агресію.

Перші два дні в Нью-Йорку — це була підготовка до виступу, бо вже третього дня нашого перебування там ми промовляли на відкритті комітету.

В ООН є 6 офіційних мов: англійська, китайська, арабська, російська, еспанська і французька. Всі в залі мають навушничок, в якому синхронно перекладають цими мовами. Ми виступали англійською.

До 2014 року українська делегація промовляла російською. Я здивований, що весь цей час так було. Більшість дипломатів 1990-х років та ще й 2000-х — це вихованці радянської школи, і вони, мабуть, знали англійську, але послуговувалися російською. Все одно більшість залу слухає виступи мовами, які їм ближчі, але ми, звісно, промовили англійською, хоч і складніше було сформулювати свої думки.

Ще на зустрічі в МЗС у Києві я поділився цією ідеєю, бо мав сумніви, наскільки це доцільно. Чи не над-

то серйозна тема? До кінця не мав якоїсь чіткої уяви про мандат делегата і чи можу від імені країни донести щось таке. Був приємно здивований, що в міністерстві дуже високо оцінили цю ідею, мотивували продовжувати розвивати думку, і це допомогло вже в Нью-Йорку. Наші дипломати там на місці все ж таки радили подумати над чимось іншим. Їхня рація в тому, що вони доносять ті ж самі серйозні теми постійно, і ми як молодіжні делегати маємо шанс донести якусь легшу тему. Але, маючи 90 секунд, ти маєш один постріл. Тому, на мою думку, рішення донести щонайважливіше і ще раз зачепити тему війни, було вірним. Важливо вкотре звернути увагу міжнародної спільноти на це, бо якщо вже про щось таке говорять молодіжні делегати, значить, не можна цим нехтувати.

Контактуючи з Андрієм Ейдером перед поїздкою в Нью-Йорк, я запитав, чи є в нього щось із собою, що з ним було в полоні, щоби продемонструвати під час виступу як доказ, як підсилення, як наочність. Він згадав про поштівки, з якими провів 10 місяців і які були з ним чи не з перших днів, бо їх надсилали ті, хто турбувався про нього. Андрій передав їх через Наргіс (бо теж живе в Одесі), і я їх вперше побачив вже в Нью-Йорку. З 15 слід було вибрати, яку саме продемонструвати. Я побачив таку маленьку листівочку, зі зворотної сторони якої був календарик. Кожен день перебування в полоні Андрій відмічав — закреслював ці дні. Мурашки пішли по шкірі, коли уявив, як це

→ Роман Тимоцько біля Українського дому в Давосі. Всесвітній економічний форум, січень 2020 р. Фото Григорія Веприка

там, в темній вогкій камері молода людина бере ручку і щодня фіксує дні. Згодом ще й довідався, що Андрій тільки у вересні 2018-го пішов служити на флот, а вже в листопаді відбулося захоплення суден разом з членами екіпажів. Маючи листівку, мені легше було завершити виступ, дописати текст. Вона надихнула мене. Я відчув ці емоції, коли тримав її в руках.

Українське представництво при ООН і МЗС затвердили виступ. Отож, ми були готові до того, щоби промовляти. Далі вже стало важливим навчитися його донести, бо всі виступи абсолютна більшість читає з листка. І непогано було би піднімати очі на залу, деякі слова чи фрази промовляти, не читаючи з похиленою головою. Друзі мені порадили, що варто зробити все емоційніше. Люди часто сприймають не так факти і суху інформацію, як емоції, з якими її подають.

Я ще хотів порозмовляти з Андрієм. Розумів, якщо поспілкуюся з ним по відеозв'язку безпосередньо перед виступом, це допоможе мені заглибитися в тему, додасть емоцій і ще раз пересвідчує в тому, що ми все робимо правильно. Приблизно за годину до виступу я з ним вийшов на відеозв'язок і довідався більше деталей про його перебування у в'язниці, почув роздуми про те, як він бачить своє майбутнє. Місяць після звільнення з полону в нього й далі вирували емоції. Казав, що не може уявити, що ті, хто віддав наказ атакувати та запроторити наших хлопців до в'язниці, тримати їх там 10 місяців, — в принципі людські істоти.

Ми з Наргіс виступили. Вона розповіла особисту історію її батька, який з Афганістану перемістився в Україну. Ми обоє говорили про порушення прав людини і те, як потім ситуація з біженцями в Україні теж стала актуальною.

**АДЖЕ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА ЗМУСИЛА
ПОНАД 1 МЛН. ОСІБ ПОКИНУТИ СВОЇ ДОМІВКИ.**

Я відчув, коли зайняв місце перед табличкою «Ukraine» і почав говорити в мікрофон трішки гучніше, емоційніше і, можливо, зліше, аніж зазвичай: голови попередню обертаються, щоб побачити мене. З-за моєї потилиці люди теж дивилися на екран (ти перед собою маєш монітор, і можна побачити якусь реакцію тих чи інших осіб). Після нашого виступу зал аплодував, що не надзвичайно рідкісне явище, але і не поширене. Реакція, яку можна було очікувати, — це відповідь Російської Федерації. Бо коли ти згадуєш у виступі назву іншої держави в контексті російської агресії, то російські дипломати скористалися правом відповіді. Це не молодіжні делегати, а досвідчені дипломати, які працюють при ООН десятиліттями. Тому велика честь мені, що в Москві згадали про наш виступ і готували тези, щоби в Нью-Йорку їх озвучили.

Російські дипломати продовжили свою пропагандистську маніпулятивну лінію про те, що це — громадянський конфлікт і їм дуже шкода, що Україна в своєму виступі не зачіпає внутрішні теми, а скидає на когось іншого. І «найцікавіше», що сказав російський дипломат, — це те, що йому шкода, що

українські політики долучають молодь до своїх маленьких ігор. Таке формулювання зачепило більшість молодіжних делегатів, з якими тепер періодично спілкуємося. Після виступу, коли увійшов у WhatsApp, побачив повноповідомлень від молодіжних делегатів, які обурилися відповіддю Росії, а потім підходили до нас і дякували за виступи.

Дехто з молодіжних делегатів прибув у Нью-Йорк швидше. Брала участь в екологічному саміті. Вони сказали, що за час перебування в Нью-Йорку і в ООН наші виступи — це найцікавіший, найдинамічніший момент. Жваво ділилися враженнями, казали, що словесні баталії зробили враження, а потім згадували про відповідь Росії і про що йдеться загалом — контекст війни.

ТАКИМ ЧИНОМ, ВСІ ДЕРЖАВИ-ЧЛЕНИ ООН ЩЕ РАЗ НАГАДАЛИ СОБИ ПРО ВІЙНУ В УКРАЇНІ: ХТО НЕ ЗНАВ — ДОВІДАВСЯ, ХТО ЗНАВ — ЩЕ РАЗ ПЕРЕСВІДЧИВСЯ.

Багато кого ми змогли зачепити, щоб він у подальшому в своїх рішеннях керувався фактами, які ми донесли. Багато молодіжних делегатів усвідомили, як їхні майбутні рішення на міжнародній арені за ту чи іншу резолюцію можуть впливати на конкретні людські життя і конкретних молодих людей.

Виступ — кульмінаційний момент. Потім — постійна взаємодія з приблизно п'ятдесятьма молодіжними делегатами як під час формальних подій у комітетах, так і в неформальних умовах. Ми зустрілися з Генеральним секретарем ООН — найвищим посадовцем у дипломатичному світі. Мали спільну думку від всіх делегатів, яку донесли, про те, що вартує подякувати ООН за її роботу, але й нагадали, що Організація Об'єднаних Націй робить наразі недостатньо.

Коли йдеться про спільні повідомлення від всіх молодіжних делегатів світу, ми все ж таки говоримо про глобальні проблеми, виклики. Досягнення миру на нашій землі є важливим аспектом, але рішення з цього приводу, на жаль, приймається в Кремлі, а не в Нью-Йорку. Тиск постійно відбувається сильний, але все ж таки прямого впливу важко очікувати. От зміна клімату — це спільна проблема. Як не прикро, але російсько-українська війна не зачіпає делегатів Австралії чи Мексики, а зміна клімату, екологія турбує тепер всіх. Якщо не впораємося з цим і ситуація погіршиться на всій планеті, то багато іншого втратить сенс.

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш подякував нам за цю позицію і сказав, що доволі часто вплив на такі рішення — в наших руках і в конкретних державах (мова про обмеження викидів CO2), що ми як молодь можемо ще більше тиснути на нашу владу, щоб домагатися конкретних рішень. Часто навіть ті держави, які вважаються прогресивними, чи не найбільше спричиняються до викидів у Європі. Слід часті-

ше нагадувати владі і домагатися того, щоб вона приймала гостріші рішення і жорсткіше обмежувала індустріальні викиди. Тоді, наприклад, в Центральній Європі менше забруднюватимуть атмосферу, що впливає на весь світ.

В рамках ООН є дуже багато подій. Чи не кожен молодіжний делегат щось організовує. В нас це була дискусія на одну тему, в інших — на інші, а також презентації, обговорення. І кожен вечір ми, якщо не мали окремої суто української програми, проводили з молодіжними делегатами. Саме в таких неформальних умовах легше поділитися тим, що турбує тебе особисто, якимись особистими історіями. Тому мене дуже потішило, коли буквально кілька днів тому мені написала делегатка з Бельгії і сказала, що перше, що розповідає про свій досвід в ООН, — це про Україну, про наше знайомство і про те, що в Україні триває війна. Більшість її друзів в Бельгії про це не знали. Я не просив її, але вона сама це робить, бо зачепило емоційно. Розумію, що якась коротка розмова за коктейлем ввечері, коли співрозмовниця спитала мене, що відбувається в Україні, а я їй коротко розповів, теж може мати важливе продовження. Дівчина з Бельгії тепер десяткам, якщо не сотням молодих людей розповідає це і допомагає Україні тим, що таке питання піднімається в декого за межами України з кіл двохсотого пріоритету на позицію хоча б у першій двадцятці.

У майбутньому всі ці люди — молодіжні делегати і їхні друзі та колеги — будуть тими, хто прийматиме рішення в своїх країнах Європи та світу. Між іншим, делегатка з Данії вже балотувалася до Європарламенту. На жаль, не успішно, але це вже ті люди, які мають якісь політичні амбіції і які доволі близькі до досягнення своїх цілей. Тому, створюючи реальний імідж України і знайомлячись з ними, наводячи тісний контакт, ми вибудовуємо довгострокові зв'язки, які можуть допомогти Україні. Адже через яких 15 років рішення буде приймати той, хто має якийсь сентимент до України, бо має там друзів, яким довіряє більше, ніж офіційним особам.

Молодіжна делегатка з Данії є скавткою. Ми з нею трошки про це поговорили. Суспільством цієї країни скавти оцінюються високо. Якщо під час виступу на відкритті комітету чи на більшості подій я мав пластову лілейку на піджаку, не всі українські дипломати знали, що це. Розповів — були приємно вражені. В Данії не треба всього цього пояснювати. Там навіть заохочують про це говорити.

ТОМУ ХОЧЕТЬСЯ, ЩОБ ПЛАСТ В УКРАЇНІ ЗАЙНЯВ ЩЕ ВИЩЕ МІСЦЕ У СВІДОМОСТІ СУСПІЛЬСТВА, ЗОКРЕМА І ДИПЛОМАТІВ, АБИ МИ ЩЕ БІЛЬШЕ МОГЛИ КОРИСТАТИ З ДЕЧОГО НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ.

▲ Під час панельної дискусії «Молоде покоління змінює Україну: історії нової України». Давос, січень 2020 р.

Зараз у нас із Наргіс пріоритет — дослідити ситуацію в молодіжному середовищі, зрозуміти, які гострі проблеми стоять перед молодими людьми. Спробуємо знайти ефективніші шляхи для їх вирішення і реалізувати ті чи інші проекти, які допоможуть молодим людям. Хочемо максимально зануритися в цю тему, щоб використати цей час з якнайбільшою користю. Можливо, поїдемо ще раз на засідання Генасамблеї ООН у квітні або ж у червні. Є такий час, коли питання молоді там високо піднімаються. У квітні, наприклад, в рамках генасамблеї буде окремий молодіжний форум.

Чимало часу в Нью-Йорку ми заміняли наших дипломатів на якихось подіях, на засіданнях, коли просто не вистачало людей. Часто допомагали їм з паперовою дипломатичною роботою, чи перекладами, чи протоколами, чи нотатками, аналітикою. Тому ми з ними дуже добре спрацювалися. Вони, мабуть, будуть дуже раді, якщо допоможемо їм ще раз.

У НЬЮ-ЙОРКУ НАС РАДО ПРИЙНЯЛА ОРГАНІЗАЦІЯ «РАЗОМ ДЛЯ УКРАЇНИ» («RAZOM FOR UKRAINE»). СЕРЕД ЇЇ ЧЛЕНІВ ТЕЖ Є ПЛАСТУНИ І ПЛАСТУНКИ. ТОМУ ВОНИ МЕНЕ ЧАСТО ЗАПИТУВАЛИ НЕ ЛИШЕ ПРО УКРАЇНУ, ДЕЛЕГАТСТВО Й ООН, А І ПРО ПЛАСТ.

Дуже добре, що серед українців діаспори всі знають, що таке Пласт, і ти вже не пояснюєш із самого початку, а занурюєшся вглиб і розповідаєш про ситуацію з Законом про Пласт, про гостру потребу у фінансуванні і нашу нову фандрейзингову кампанію. Пластуни радо запрошували мене на свої події в Нью-Йорку.

Я читав гутірку в штаті Нью Джерсі, де на сходинах зібралися пластуни двох куренів. Всі брали участь в дискусії, були активними в гутірці. Там же зустрівся з другом Тарасом Ференцевичем з «Лісових Чортів». Він активно мені розповідав, показував багато цікавого, пояснював усе. Був у Пластовій домівці станиці Нью-Йорк. Навіть в українській школі в Нью-Йорку провів гутірку, бо більшість тих, хто там навчається, після школи приходять на сходинах. За коротких два тижні трохи поспілкувався з пластунами.

Загалом вся програма, якщо її класифікувати, виглядала так: кульмінаційні моменти — виступ і зустріч з Генеральним секретарем ООН; потім — багато рутини; значна частина часу — взаємодія з діаспорою, яка є дуже активною. Наша неформальна програма розподілилася між діаспорою і молодіжними делегатами різних країн. Все виглядало меганасичено. Щодо побуту, то нас гостинно прийняла в себе вдома на Мангеттені пані Оксана Фаленчук. Було дуже приємно. Велике спасибі їй за це.

ВІРЮ В ТЕ, ЩО ЗАГАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ — ПОЗИТИВНИЙ, БО МАЛИМИ ПОДІЯМИ ЧИ КРОКАМИ МОЖНА ВПЛИНУТИ НА ГЛОБАЛЬНІ ПРОЦЕСИ.

МИРОН СПОЛЬСЬКИЙ:

«ЯКЩО УКРАЇНА — ВІД СЯНУ ДО ДОНУ,
ТО ПЛАСТ — ВІД АВДІЇВКИ ДО АДЕЛАЇДИ»

Пл. сен. Мирон Спольський, ВБ, є пластовим провідником, в якого протягом нетривалого часу беремо інтерв'ю вдруге. Під час минулої каденції спілкувалися з ним як із першим заступником голови ГПБ, відповідальним, зокрема, за розвиток Пласту на теренах Європи, особливо у нових краях.

Відбулися 20-ті Збори КУПО, і друга Мирона обрано головою Головної Пластової Булави. Як знову не поспілкуватися з ним вже як з провідником світової пластової організації? Нові обставини, виклики, перспективи... Про це й ведемо мову у Львові, в часі відвідин цієї найбільшої пластової станиці.

— Друже Мироне, передусім, вітаю з обранням на такий високий пластовий пост. Перше запитання — про каденцію, що минула. Чи вдалося здійснити задумане і чи є щось, що Ти не зумів реалізувати?

— Дякую за вітання. Запитання непросте. Думаю, що минула каденція дозволила команді, яка увійшла до проводу й цього разу, виробити бачення діяльності, ідеологію, усвідомити роль Головного Проводу в сучасних умовах. Відповідь на запитання «куди рухаємося?» — це основа такого бачення.

Протягом минулих років ми частково зрозуміли, наскільки наближені до спільного бачення і готові діяти в нових умовах та середовищі.

Також почала приносити плоди праця за останні 6 років, яку провадив спершу Андрій Ребрик, а згодом продовжив Ростислав Добош. Як наслідок, маємо 17 нових пластових осередків на теренах Європи. Це значний здобуток.

Протягом наступних 3 років ці надбання слід вкоринити, знайти і програмні підходи, і структурні, щоб ми далі розвивалися.

Ми, українці, стаємо більш мобільними, роз'їжджаємося по світі в такій кількості, що в деяких краях можуть зароджуватися нові осередки. Це й Європа, і Китай, інші країни.

Мабуть, у майбутньому Пласт там не лише виконуватиме виховну функцію, а й впливатиме на деякі суспільні процеси, а це дуже важлива роль.

— Які враження від нещодавніх Зборів КУПО?

— Враження різні, захоплення чи ейфорії нема. Зустрілися, відбулося серйозне обговорення, прийняли рішення... Приємно було всіх побачити.

— Прошу оцінити якість новообраного проводу: обізнаність діловодів за напрямками, представництво по краях.

— Важко відразу бути об'єктивним. Кожен має свої сильні і слабкі сторони. Один одного має підтримувати, щоб у співпраці ми поборювали слабкі сторони. Всіх нас у праці лучить корпоративний підхід, ефективність, проекти і бачення їх реалізації. Має бути системність.

Як приклад — згадані 17 нових європейських груп. Спершу разом полагоджуватимемо технічні питання. Відтак перейдемо до наступного кроку, коли ти чи інші осередки мають об'єднатися й отримати статус крайової організації, зі створенням КПС, зрозуміло. Опісля розмірковуватимемо, чи варто творити КПС, бо десь, наприклад, є лише дві станиці. Може, краще об'єднати два краї і створити мультикрайовий провід?

В нас є готовність вдосконалюватись та візія. І там, де є недоліки, треба робити зміни. Ми часто звертаємося до правильників, беремо до уваги різноманітні рішення, лише щоби нічого не робити, а слід створити такі умови, щоб Пласт міг рости і розвиватися.

— ” —

**ЗМІНИ В СУСПІЛЬСТВІ ВІДБУВАЮТЬСЯ
ФЕНОМЕНАЛЬНО ШВИДКО, МИ
МАЄМО ЙТИ КРОК У КРОК. НЕ ВСІМ ЦЕ
МОЖЕ ПОДОБАТИСЯ, АЛЕ НАШІ ДІТИ
І МОЛОДЬ ЧАСТО СПРИЙМАЮТЬ
СУСПІЛЬНІ ЗМІНИ ВЖЕ ІНАКШЕ.**

— Що Ти сказав новообраним членам ГПБ на перших сходинках?

— Перше — це повага один до одного, друге — співпраця, третє — знаходження спільної мови.

Пл. сен. Мирон Спольський, ВБ,
та пл. сен. Ростислав Добош, ЦМ,
перед запряженням Головного Проводу Пласту.
20-ті Збори КУПО, Пуллах, 3 листопада 2019 р.

^ Пл. сен. Мирон Спольський під час курінної зустрічі «Ватаги Бурлаків», 2012 р.
Фото Юрія Гладкого

— Яким Ти бачиш Пласт нині, в контексті дискусій на Зборах КУПО? Що слід очікувати в майбутньому? Пласт стає іншим?

— Не хотів би коментувати Конгрес. У дискусіях, які починаються, має висловитися членство. А ми, як виконавці, є відповідальними за реалізацію його волі. Я можу мати свої погляди, інші члени проводу теж. Однак у діяльності керуватимемося напрямними, виробленими членством. Цей процес не може рухатися у формі якогось лобіювання.

Дискусії в рамках Конгресу формуватимуть наші кроки, впливатимуть на нашу діяльність. Це спричинюватиме зміни. Ось що є ключовим.

Почався процес зміни статуту. Він теж дуже важливий. Маємо зрозуміти своє місце в суспільствах. Пласт відіграватиме щоразу більшу роль в Україні, буде інтегруватися в суспільні структури, впливатиме на різні процеси. Ніяка інша крайова пластова організація не може претендувати на щось подібне.

— А що залишиться для Пласту діаспори?

— Те, що є: роль збереження культури, традицій, мови, по змозі, звичайно, і їх розвиток. Наприклад, як пластуни в Канаді відіграють роль у суспільстві, так мають чинити й інші, щоб не закриватися у своєму гетто. Хоч розуміємо, що в Пласті — ядро, база, спілка друзів.

— Чого Ти особисто очікуєш від Шостого Пластового Конгресу?

— ОЧІКУЮ КАРДИНАЛЬНИХ ЗМІН, ВИПРАЦЮВАНИХ НОВИХ ПІДХОДІВ ДО РОЗВИТКУ ПЛАСТУ, НОВОГО РОЗУМІННЯ, ЩО ТАКЕ ПЛАСТ, ЯК В ТЕПЕРІШНІХ УМОВАХ РОЗУМІТИ ПЛАСТОВИЙ ОБІТ, ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ БАГАТО З ТОГО, ЩО МИ РОБИМО.

Світ від першого чи другого Конгресів дуже змінився. Живемо в час смартфонів, комп'ютерів, соціальних мереж... Україна здобула незалежність, знову на нашу землю прийшла війна. Все це змінює наші підходи у праці з дітьми та молоддю, це змінило нашу психіку... Від 2014 року почався новий відлік для розвитку України.

Сьогодні ми можемо ідеологічно не погоджуватися з президентом, але він є відображенням України, якою вона є. Якщо хочемо щось змінювати — самі мусимо бути тими змінами, які хочемо побачити.

— Знаю, якийсь час Ти спілкувався з проф. Богданом Гаврилишиним. У якому напрямку? Про що йшлося?

— Не скажу, що були надто близькі контакти з ним. Адаже до української спільноти я не мав аж такого істот-

ного відношення. Коротко увійшов у ті процеси, які відбувалися в Україні у 2004 році, потім знову вийшов.

Згодом діяльність в рамках Пласту відновив. А з проф. Богданом Гаврилишиним ми обговорювали в 1980-х роках візію розвитку канадського українського суспільства. Ми говорили про структурні моменти: куди все мало б рухатися. Ми трохи дискутували. Згодом професор Гаврилишин переключився на Україну. А наша тодішня теоретична праця, між іншим, нині таки відображається в Канаді.

— Чи не плануєш, як зараз модно в Україні, сформувані при Головній Пластовій Булаві офіс таких собі радників за напрямками пластової діяльності і також в питанні країв? Чи достатньо складу ГПБ для ефективної праці в сучасну пору?

— Кожен діловод має сформовані булавки. Це і є радники. Також треба періодично проводити відкриті розмови. Маємо слухати і чути, що і як говорить членство по краях. Треба розуміти всіх. Можемо не погоджуватися, але чути зобов'язані. В кожному краї маємо відчувати особливості і різні підходи у виховній діяльності. Голова ГПБ не може бути відображенням всіх. Все, що може Головний Провід, — це координувати працю, і ми маємо це робити. За розумного керівництва існує така система: мусиш чути, що інші говорять. Пласт не є супер-політичною структурою, де керівник тягне свою лінію. ГПБ і КУПО — це мережа структур, організацій, де маємо розвивати співпрацю всередині такої мережі.

Є багато всіякого, що слід віддати на місця. Нехай вирішують там, а чому б ні? КВ тепер, приміром, — на рівні краю, а не ГПБ.

Наприклад, ситуація з вмілостями. Краї нехай вносять пропозиції і апробують на своєму рівні. Цікавим є той набір вмілостей, який доповнюється, змінюється з часом. Але в Канаді щось своє краще підходить, в Австралії — своє, в Україні теж...

Радники заради радників не потрібні. Але якщо маєш когось такого чи таких — вони повинні знати, що ти почув їх і втілюєш це у життя. Такий підхід був би корисним.

— Чи маєш відчуття, що станиця Львів міцно і надійно стає рушієм змін не лише в Пласті в Україні, а й у світі загалом?

— Моя думка делікатна. Львів є чисельнішою пластовою одиницею, ніж більшість крайових організацій. Відіграє щоразу відчутнішу роль у львівському суспільстві — політично, соціально. В Пласті, без сумніву, теж. Але Львів не є вся Україна і Львів не є весь Пласт. Маємо зважати на ініціативу, вчитися, допомагати цій станиці на рівні краю і світового проводу, але, разом з тим, має бути певна рівність між всіма іншими осередками, бо всі вони — це Україна, всі разом ми — Пласт. Дотримуюся тези: якщо Україна — від Сяну до Дону, то Пласт — від Авдіївки до Аделаїди. Це слід розуміти.

Так, у Львові діє 11 пластових домівок, тут різні і дуже цікаві програми, фахові працівники, молодий провід... Це все дуже важливо і гарно. Тому до того, що стається у Львові, вартує приглядатися і дещо застосовувати, але доміняти бути не може.

Черкаси чи Слобожанщина — це теж Україна. З тих процесів, які там відбуваються, бачимо Україну,

якою вона є. Кожен у чомусь особливий, неповторний, кращий. Це ми побачили, наприклад, на Майдані.

Приємно за Львів, що цей найчисельніший осередок росте та розвивається, але, одночасно, і в інших краях зростає Пласт. Це радує. Ми згадували про проф. Богдана Гаврилишину, але чи міг він колись уявити, що у Швейцарії зароджуватиметься наша організація? А тепер це стає реальністю.

— Прогнози — справа невдячна, але все ж. Яким, на Твою думку, буде об'єднання в рамках КУПО через три роки, які завдання виконуватиме, як виглядатиме структура?

— МАЮ ВЕЛИКУ НАДІЮ, ЩО ШОСТИЙ КОНГРЕС ПРИЗВЕДЕ ДО ЗНАЧНИХ ЗМІН У НАШОМУ РОЗУМІННІ, ЩО ТАКЕ ПЛАСТ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.

На підставі цього відбудуться статутівні зміни. Провід буде суттєво новим. Віднайдемо нові форми співдії. Те, що робимо на особистому рівні, перейде в структурний. Думаю, що об'єднання в рамках КУПО стане більш корисним для всіх, бо буде серія програм, які затвердимо. Ми вже почали працю в цьому керунку і будемо говорити про це, на сторінках «Пластового шляху» в тому числі.

Хочеться, щоб ті, хто прийде на наше місце, теж відчували потребу позитивних змін, а разом з тим мали повагу до інших думок. Це вкрай важливо. Ми не можемо залишитися осторонь чи позаду тих процесів, які відбуваються в суспільстві. Щобільше, ми маємо рухати суспільство вперед, а не воно нас. Для того ми і є пластунами. Історія — це цікаво, її треба знати, але важливіше творити сьогодення і закладати добрі основи для майбутнього.

— До речі, Ти згадав про «Пластовий шлях». Чого вартує прагнути?

— Я не видавець, а шалений споживач інформації. Хотів би бачити ПШ як електронне видання, як журнал, що висвітлює сьогоденні теми, який є центром пластової комунікації, розгалуженої на улади. Хочу, щоб ми більше промовляли до старших пластунів. Я б хотів бачити в журналі сучасну українську мову. Вона є зрозумілою для українців, бо відображає ті впливи, які сталися історично.

Хочеться живої комунікації, яка би торкалася як членства, так навіть і нечленства Пласту. І форум для дискусій потрібен.

— На завершення, що б Ти побажав нашим читачам?

— Не особливо вмію бажати, але зичу всім нам, щоб ми були доброзичливими, щоб пластуни різних вікових категорій знаходили між собою спільну мову, з різних країв — теж, щоб ми поважали різні погляди і щоб рухалися вперед. Це головне.

Розмовляв пл. сен. Юрій Лесків, СМ

«БО МИ ВОВКИ, ВОВКИ ІЗ КРОВИ Й КОСТИ...»

ДО 75-ЛІТТЯ СТВОРЕННЯ
КУРЕНЯ «КАРПАТСЬКІ ВОВКИ»

ОРЕСТ ШОТ

*Розгорнута хроніка життя куреня подана
у книзі-альбомі «Стежками пам'яті.
Товариство Лева і Пласт». Львів, 2019.*

▲«Карпатські вовки» України з побратимом по куреню з Канади
пл. сен. Богданом Колосом (четвертий праворуч).

**У ДАЛЕКОМУ 1945 РОЦІ В
УКРАЇНСЬКОМУ ТАБОРІ БІЖЕНЦІВ
В ЛЯНДЕКУ В АВСТРІЙСЬКИХ
АЛЬПАХ (ФРАНЦУЗЬКА
ОКУПАЦІЙНА ЗОНА) СТВОРИВСЯ
ПЛАСТОВИЙ ЮНАЦЬКИЙ ГУРТОК
«ВОВКИ» КУРЕНЯ ІМЕНІ
ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО.**

Після виїзду біженців з таборів за океан один член гуртка опинився у Буенос-Айресі (Аргентина), а інші у Торонті (Канада), де гурток чисельно зріс і при переході до УСП оформився у старшопластунський курінь «Карпатські Вовки».

З досягненням сеньйорського віку в 1959 році «вовки» перейшли куренем до УПС й отримали число 22. Спочатку «Карпатські Вовки» були братчиками, впорядниками, гніздовими, зв'язковими, бо боротьба з асиміляцією стала одним із завдань, які взяли на себе молоді люди, виховані в Пласті. Згодом були референтами Уладу Пластунів Юнаків та Уладу Пластунів Новаків, кошовими, станичними, комендантами багатьох новацьких та юнацьких таборів.

Далі пластова дорога привела до більшої відповідальності на керівних постах станичних, голів ГПБ, членів ГПР, діловодів Пластового Видавництва і коменданта табору «Золота Булава».

«Карпатські Вовки» були в рядах організаторів ЮМПЗ-57, ЮМПЗ-87 та ЮМПЗ-2007, які відбулись на Пластовій Січі в Канаді.

У громадському житті слід відзначити патронат «Карпатських вовків» над НТШ в період видання Енциклопедії Українознавства, організацію коляди й масової участі пластової станиці Торонто в загальногромадській збірці коштів на вулицях Торонто.

«Карпатський вовк» Михайло Василик був одним із засновників Пласту та організатором пластової та громадської праці в Аргентині. В юні роки Михайло вступив у 1 УД УНА «Галичина», а вже 7 жовтня 1945 року, перебуваючи у таборі біженців в австрійському Ляндеку, став пластуном. Спочатку сам пластував, займаючи різні посади у гуртку та курені, а пізніше, у 1949 році, пройшов вишколи новацьких та юнацьких виховників.

У 1950 році виїхав до Аргентини, де відразу дуже активізував роботу пластових груп. Двічі очолював Крайову Пластову Старшину, організував таборування, проводив вишколи виховників.

На початку 1990-их років Михайло Василик відвідав Львів, і я мав з ним зустріч. Він справив на мене враження надзвичайно скромного й умиротвореного чоловіка. У розмові зі мною був щирий, спокійний, виважений, хоча було зрозуміло, що життя українців в Аргентині доволі непросте. Після спілкування з такою людиною настає приємний внутрішній спокій...

У 1980-х роках курінь поповнили чотири молоді сеньйори, які були активні у виховній роботі з пластовою молоддю. Це були Богдан Колос, Леонід Терп'як, Олесь Сливинський і Тарас Закидальський. А у 1990 році до куреня вступили перші пластуни з України: Орест Шот зі Львова та Святослав Сурма з Дрогобича. Після повернення з Канади я продовжив роботу над створенням куреня в Україні, спільно зі своїм приятелем Тарасом Бутраком зайнявся виготовленням відзнаки майбутнього старшопластунського куреня. В результаті виник її проєкт в традиційній гуцульській стилістиці, яка полягає у використанні переважно діагональних ліній, трикутних форм, ритмічних повторень трикутників. Це був витягнутий вертикально правильний шестикутник, нижні три кути якого служили основою структурної витягнутої піраміди як символу жертвості та поступу до досконалості; вершина піраміди майже збігалась з верхнім центральним кутом шестикутника. Верхня частина емблеми нагадувала стилізований головний убір воїнів УПА, а основний об'єм займало фронтальне зображення голови вовка як символу самодостатності і незалежності, суміщене з умовним карпатським краєвидом (до речі, автором емблеми сеньйорського куреня «Карпатські Вовки» був Євген Ващук).

Ідея створення куреня запалила коло моїх найближчих друзів: кількох старших пластунок і старших юнаків та юначок, які вже обдумували спільноту для подальшого пластування.

**ВПЕРШЕ ІДЕЯ НОВОГО КУРЕНЯ
ПРОЯВИЛАСЯ НА ТВОРЧОМУ
ВЕЧОРІ ІГОРЯ БУЩАКА В ПАЛАЦІ
КУЛЬТУРИ ІМ. ГНАТА ХОТКЕВИЧА
В 1991 РОЦІ. ДАЛІ ПРОЦЕС
РОЗГОРТАВСЯ ДУЖЕ СТРИМКО...**

...У 1992 році в Брюховичах поблизу Львова «Карпатські Вовки» організували та провели виховний табір УПН «Бамбули» на основі історичного ігрового комплексу «Сторожі рідного вогнища», розробленого Старим Орлом Теодозієм Самотулкою для 6-7-річних дітей. Програма цього історичного ігрового комплексу застосовувалась в Україні вперше і показала дуже гарні результати.

У 1993 році курінь організував та провів дошкіл впорядників УПН станиці Львів, Свято Весни-93 для новацтва станиці Львів, виготовив відзнаки приналежності до УПН «Орлятко», взяв активну участь у підготовці святкування 80-ліття Пласту в Україні, провів міжстаничний табір УПН «Руський Дух» на рівні 1-ої новацької проби.

7 жовтня 1993 року в приміщенні станичної пластової домівки на вул. Шептицьких, 16 відбулись сходи зграї «Карпатських Вовків». Присутніми на вовчій раді були: Ігор Бушак, Андрій Заярнюк, Галина Кравців, Ірина Ковальська, Ірина Музичка, Марко Савицький, Марта Мадич.

Зграя виробила стратегію куреня, розподілила обов'язки й обговорила порядок прийому, проби для зростання членів у курені. Виховна, інструкторська й управлінська діяльність стали передумовами членства, екологічне виховання і просвітництво — основним напрямом діяльності.

Протягом наступних років курінь діяв відповідно до узгодженої стратегії, набував нових членів і втрачав старих.

Екологічна складова діяльності куреня може бути багатьом зараз незнаною, хоча ще на зорі свого розвитку курінь опрацював матеріали для пластового посібника з екологічного пластування, підготував екологічну теренову гру для юнацтва львівської станиці з дослідженням пам'яток природи Львова і у 1994 році провів виховно-спеціалізаційний табір УПЮ «Рекреації». Згодом програма табору була реалізована 1995, 1999 року, а 2002 стала частиною мандрівного етапу ЮМПЗ з нагоди 90-ліття Пласту. Для тієї ж Зустрічі члени куреня розробили екологічні вмільості, спеціалізації й екологічні ігри, провели дошкіл з екологічного пластування.

Іншим напрямком, у якому «Карпатські Вовки» активно проявляли себе, була праця з новацтвом і для новацтва. Це, зокрема, проведення Новацького злету «Веселка» 1994 року, міжстаничного Свята весни в Трускавці (1999), організація вишколів (РОВ впорядників і гніздових, підготовчих курсів новацьких виховників), участь у таборах УПН.

З різних причин члени куреня відійшли від активної діяльності в Пласті: це був природний процес, коли закладалися нові родини, більше часу треба було приділяти роботі та іншим справам.

▲ Спільне фото після освячення курінного прапора «Карпатських Вовків», с. Корчин, Сколівщина, 11 листопада 2017 р.

Однак ідея куреня жила, і у жовтні 2006 року курінна рада «КВ» відбулась у Львові на території садочка Святого Миколая. Цією курінною радою фактично розпочався новий етап у житті вовчої зграї.

Тим разом до зграї долучились хлопці з гуртка «Пантери» куреня УПЮ ч. 23 ім. Степана Бандери, які разом пластували ще у новацтві: Остап Онишко, Данило Онишко, Богдан Швед, Ярослав Швед, Богдан Проців, Ростик Гнатик. Вони привнесли в курінь свою енергію, а згодом привели й нових друзів, які поповнили лави членства. Наслідком такого відродження стало те, що 23 березня 2013 року ГПБ внесла курінь УСП «Карпатські Вовки» до реєстру й надала йому число 101...

«Курінна Рада — це завжди заряд енергії й купа позитиву, це усмішки друзів і зародження нових ідей, це мрії і кроки до їх втілення, якими ми, "вовки", кожен зокрема і всі гуртом ступаємо протягом наступного року. У своєму щоденному житті ми є виховниками УПЮ і УПН, творимо для них акції різних рівнів: гурткові (ройові), курінні (гніздові), станичні, крайові. Плекаємо в дітей відчуття турботи про світ довкола нас і власним прикладом показуємо втілення екологічних засад у щоденному житті.

З гордістю можемо зазначити, що більше половини кадри виховників УПН станиці Львів є членами нашого куреня, тож організовуючи новацьке життя станиці Львів, Зграя творить неабияку команду.

А ще ми вчимося, працюємо, сміємося, мандруємо, любимо... і у важливі дні для друзів з куреня завжди намагаємось бути поруч», — так відчують і живуть «Карпатські Вовки».

У 2015 році у курені «Карпатські Вовки» сформувався осередок Вовчої Зграї з міста Чернівці, який проіснував до 2018 року.

У 2016 році Вовча Зграя затвердила проєкт курінного прапора, який виготовили протягом року і освятили 11 листопада 2017 року в селі Корчин у церкві Святих Кузьми і Дем'яна.

Сьогодні старшопластунський курінь «Карпатські Вовки» — це Остап Онишко, Данило Онишко, Богдан Швед, Ярослав Швед, Маркіян Максим'юк, Василь Дмитрах, Іванна Герус, Іванна Репетило, Оксана Беляєва (Келеман), Мар'яна Янкевич (Клименко), Михайло Петелицький, Юрій Хомин, Злата Мельничук, Ірина Сорока, Андрій Ткаченко, Софія Караваєва, Григорій Губалюк, Дзвінка Рибак (Васишак), Соломія Бартошук (Розумило).

А сеньйорський курінь ч. 22 у світі на сьогоднішній день — це 12 канадських «вовків»: Богдан Колос, Роман Колос, Богдан Ковалик, Олесь Сливинський, Леонід Терпляк, Іван Франів, Мирон Хабурський, Роман Хабурський, Орест Проців, Богдан Юник, Орест Джулинський, Зенон Татарський, а також 9 українських «вовків»: Марта Мадич, Наталка Кантока (Гасюк), Олеся Пасічник, Галя Тузяк, Святослав Сурма, Ігор Бушак, Марко Савицький, Ксеня Курилишин, Галина Коваль.

Курінним світового проводу куреня «Карпатських Вовків» є пл. сен. кер. Леонід Терпляк, заступником — пл. сен. Богдан Ковалик, скарбником — пл. сен. кер. Олесь Сливинський, писарем — пл. сен. кер. Зенон Татарський. 2016 року сеньйорський курінь число 22 «Карпатські Вовки» з головним офісом у Торонто теж обрав для себе відзнаку, яку створено у Львові для старшопластунського куреня.

Карпатські Вовки Канади живуть у місті Торонто. Більшість членів вже емерити, віком понад 80 років. Члени куреня в станиці Торонто беруть участь у станичних збірках, зборах і сходинах ОП УПС. В Україні курінь є мішаний, включає сеньйорів і сеньйорок. Усі «карпатські вовки» є активними у громаді.

— ” —

«CONSONUS ESTO LUPIS, CUM QUIBIS ESSE CUPIS» —

«СПІВІСНУЙ В ЗГОДІ З ВОВКАМИ, З ЯКИМИ ТИ ХОЧЕШ ЖИТИ».

Аууууу! — їх клич.
Перемога Добра над Злом — їх ідея.
Пластовий ідеал людини,
покликаний служінню Україні, — їх Мета...

Ось такі вони — «Карпатські Вовки»!

ШІСТДЕСЯТИЛІТНЯ ІСТОРІЯ «БЛИСКАВОК»

ОЛЕСЬ ЮРЧЕНКО

Серед пластової літератури курінні видання є особливими. Це зазвичай чималі за обсягом книги, в яких історія, традиції, списки, найважливіші документи, світлини, а ще — тематичні рисунки, карикатури, унікальні шрифти. Така література виходить у світ порівняно малим накладом, тому відразу стає раритетом, і якщо якийсь із куренів спромігся видати книжку, то отримати таку може лише його член. Винятком є редакція «Пластового шляху», і пишаємося цим. Адже наша місія — розповісти пластовому і позапластовому загалу про все, що виходить друком у середовищах нашої організації.

Попередньо про курінне видання ми розповідали ще у 2015 році (в числі 2). Тоді це була «Чорноморська мудрість». І ось на початку 2020 року отримали книжку «Історія куреня УПС ч. 30 «Бліскавки». Шістдесяті річниця». На обкладинці зазначено: «Ювілейне видання. Сідней, Австралія: 1959—2019».

Між іншим, якщо дотеперішні книги куренів розраховані в основному на їхнє членство, то «Історія «Бліскавок»» містить матеріал загалом для Пластового середовища і кожного з-поза меж Пласту, хто цікавиться нашою організацією.

На 126 сторінках йдеться про початки Пласту в Україні, діяльність у повоєнній Німеччині, зародження в Австралії. Авторка, пл. сен. Дарія Загородня, доступно і цікаво розповідає про різні пластові події, зародження «Бліскавок» в Австралії і створення куреня на рідних теренах (в Івано-Франківську) після відродження тут Пласту. Знайомимося зі списками членок, оглядаємо чималу кількість світлин різних часів.

Зі сторінок видання відчувається міцне поєднання членок куреня із пластовим загалом та з українською громадою Австралії. В окремому розділі пошановано тих пластунок, що завершили свою земну мандрівку і відійшли на Вічну Ватру.

У передмові авторка пише:

— ” —

**«ЯКОСЬ ЗАБУВАЄТЬСЯ,
ЯКИЙ ШМАТ ЧАСУ МИНУВ, ВІДКОЛИ
УКРАЇНСЬКІ БІЖЕНЦІ ПРИБУЛИ ДО
АВСТРАЛІЇ І КОЛИ НАШІ ПІОНЕРИ
ЗАПОЧАТКУВАЛИ ПРОДОВЖЕННЯ
ПЛАСТУ В ЦІЙ ДАЛЕКІЙ КРАЇНІ —
ДАЛЕКІЙ ВІД РІДНОГО КРАЮ, УКРАЇНИ...
НА МОЮ ДУМКУ, ТРЕБА ЦІ ПОДІЇ —
ПОЧАТКИ ПЛАСТУ В АВСТРАЛІЇ, —
ХОЧ ТРОХИ ЯКОСЬ ЗАХИСТИТИ.
ВСІ ЧЛЕНИ ПЛАСТУ ПОВИННІ
ЗАПИСУВАТИ СВОЮ ВЛАСНУ ІСТОРІЮ».**

^ «Бліскавка» Орися Сивак під час відзначення річниці куреня перед виставкою світлин з історії станиці Сідней. Роки діяльності «Бліскавок» і цього пластового осередку нерозривно пов'язані. 26 жовтня 2019 р.

Тут аж проситься заклик. Подруги і друзі, членки і члени крайових, окружних, станичних і, передусім, курінних проводів! Вишукуйте можливості, час і відповідних людей, щоби збагачувати скарбничку наших надбань друкованими виданнями на тему пластової минувшини. Зокрема, для кожного з куренів власне друковане видання мало б мати таку ж вагу, як, скажімо, курінний прапор чи ще якийсь невід'ємний атрибут. Адже книжка зберігає пам'ять про унікальне середовище, а кожен пластовий курінь є саме таким неповторним об'єднанням.

Повернуся до видання «Бліскавок». Мене особливо зацікавили два матеріали. Перший — це стаття пл. сен. Ярослава Кужеля про «Сірого Журавля» — пл. сен. Мирона Федусевича і його австралійський період пластування (знаємо цього визначного пластуна як автора мистецького поєднання сквотської лілейки і тризуба); другий — «Звіт зі Свята Юрія і Пластової ватри, що відбулися 6 травня 1951 р. над Воронора Дам у Вотерфол, НПВ», написаний ст. пл. Іриноєю Берегуляк-«Бджілкою» (про перші кроки Пласту на континенті).

У створенні книги авторці допомагала мовна дорадниця пл. сен. д-р Галина Кошарська, а світлини надали Я. Кужіль, І. Круцько, Г. Кошарська, Н. Суховерська, Я. і Л. Соловій.

Повноколірну, на якісному крейдяному папері книгу фінансово підтримала станична старшина Сіднея, за що авторка зі сторінок видання висловила подяку.

«Дарую на честь довголітнього існування куреня «Бліскавки» цю книжечку, і, може, ще читачам зворушить щось в серці і приїде гадка про гарні давні часи молодості та пошана до піонерів», — пише пл. сен. Дарія Загородня. Залишається лише із приємністю додати «Бліскавкам» молодшого покоління: маючи в своїй основі таку славу історію, пишуть не менш захоплюючі теперішні сторінки.

▲ «Котенята» з гаслом «СКОБ»: зліва направо (перший ряд): Алла Гіряк, Оксана Бризгун, Павліна Розлуцька, Фея Мандзій; другий ряд: Леся Бризгун, Марійка Пукач

«КОТЕНЯТА» В БРАТИСЛАВІ

пл. сен. ОКСАНА БРИЗГУН-СОКОЛИК, ПС

— ” —

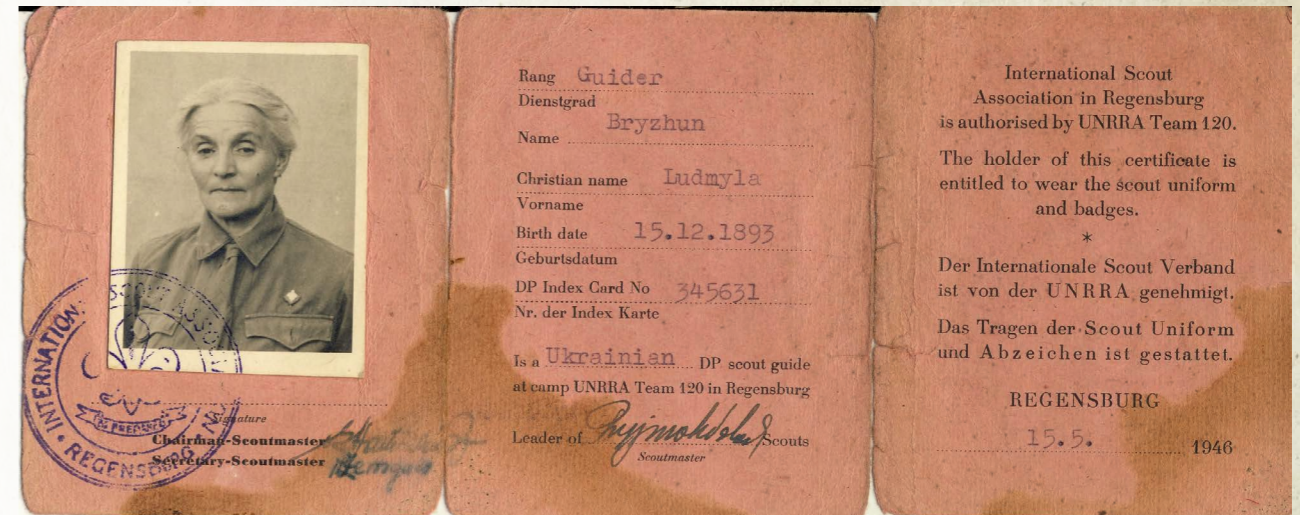
**МЕНІ ДЕВ'ЯТДЕСЯТЬ ПЛЮС...
У СПОМИНАХ МАНДРУЮ СТЕЖКАМИ СВОГО
ПЛАСТУВАННЯ... В РУКАХ ДАВНЯ ФОТОГРАФІЯ.
І ВИРІШИЛА НАПИСАТИ, ЩОБ НЕ ЗАБУЛОСЯ ТЕ,
ЩО БУЛО КОЛИСЬ.**

На фото — шість дівчаток в українських убраннях тримають букви «С К О Б» і «С К О В». Я, мала, тримаю букву «К». Ми — пластовий гурток «Котенята» в Братиславі. Фотографія зроблена в шкільному році 1934/35.

У Братиславі (тоді Чехословаччина) після Першої світової війни зібралася невелика група емігрантів. Це переважно були колишні Січові Стрільці та воїни УГА. Через брак дівчат-українок одружувалися зі словачками, чешками, німками. Однак докладали великих зусиль, щоб їхні діти були двомовними, почувалися нащадками батьків-патріотів. Наша родина єдина була вповні українська. Мої батьки, Людмила і Костянтин Бризгуни, обидвоє лікарі, опинилися у Словаччині в 1920 році.

Їхали як медична опіка з транспортом полонених українців, що поверталися з табору полонених в Нойгаммері (Німеччина) в Україну. Через випадок мушили залишитися у Відні, а відтак переїхали на Східну Словаччину, де тато працював військовим лікарем. До Братислави приїхали в 1930-х роках. Там тато нострифікував диплом і відкрив приватну практику. Мама вирішила присвятитися родині. Тато був одним із засновників «Просвіти», яка була філією ужгородської «Просвіти». Був головою довгі роки. Також був головою Допомогового Комітету. Члени «Просвіти» переконали маму почати науку дітей в «Українській школі». Це були 30-ті роки.

Мама зачала недільне навчання в «Українській школі». Ми були невеликою групою хлопців і дівчат різного віку, користали зі залі в YMCA¹. Після науки відбувалися там же пластові сходини.

▲ Пластова виказка мами авторки Людмили Бризгун. Регенсбург, Німеччина, 1946 р.

З «Братиславського Вісника» — неперіодичного органу братиславської філії ужгородської «Просвіти», ч.1, березень, 1933:

«7.1.1933 відбулася в місцевій Соколовні дитяча ялинка. Ціла програма була виконана лише дітьми (співи колядок, пісень, деклямація)... Під ялинкою заложився зв'язок новиків при X-му курені ст. пластуни ім. П. Дорошенка, до якого записалося 10 членів та який будуть вести Др. Л. Бризгунова та В. Петровський». (Старші пластуни були студентами братиславського університету переважно з Закарпаття).

Ми всі разом, хлопці і дівчата, творили гурток «Котенят». Провідницею була моя мама, сибірячка, старого українського роду. Хоч в Пласті ніколи не була, але була захоплена таким способом виховання молоді, тому хотіла, щоб ми всі були пластунами. Сконтактувалася з пл. сен. Наталкою Козицькою в Празі, членкою і виховницею там вже діючого Пласту, і в тісній співпраці з нею заснувала цей гурток пластуни та, за її інструкціями і порадами, його вела кілька років. Пластовий псевдонім мами був «Сова». Батьки, вдячні мамі за працю, подарували їй кришталеву сову, яка сидить на книжці, і охрестили маму: «Сова — наймудріша птиця». Сова понині в нашій шафі за склом пригадує братиславське пластування.

Пластових одностроїв ми не мали, використовували народні строї.

Головою Пластприятю був мій татко. Він друкував наш власний пластовий журнал «М'яв», якого один примірник якимсь чудом привіз до Канади... Його я передала до Пластового Музею в Клівленді (США), в руки пл. сен. проф. Леоніда Бачинського — засновника і директора музею.

Праця з журналом була доволі складна. Він друкувався в нашій хаті на циклостилі. Пригадую, тато топив у маминій каструлі гліцерину, виливав її на мамину бляшку на печиво! Бляшка була з беріжками, щоб не витекла гліцерина, де вона холола і твердла. Тоді на неї прикладалися сторінки, писана ручно спеціальним чорнилом, на спеціальному папері, придушувалася і відбивалася в гліцерині.

Після того треба було прикладати по одній стільки сторінок, скільки примірників журналу хотіли мати. По закінченні одної сторінки гліцерина топилася, і для дальшої сторінки процес повторювався.

Помагав татові студент медицини, волиняк Віталій Петрівський, який також виготовляв для журналіка ілюстрації. Талановитий маляр. Скінчивши студію, працював лікарем в Югославії, де й помер досить молодим від ускладнень артриту. Був завжди радісний, усміхнений, і всі його дуже любили.

Наш гурток «Котенята», на спілку з «Рідною Школою» (ті самі діти: дівчатка і хлопці), влаштовували «Ялинку», Свято Матері, Свято Шевченка і т.д., на яких ставили малі п'єси, говорили віршички, танцювали... Робили спільні прогульки в Малі Карпати, на узбіччі яких розляглася Братислава. Пластових таборів у нас не було, мабуть, не було де їх робити, не пригадую. Діти дуже любили і школу, і Пласт, і мандрівки, вимагали від батьків не пропускати! Поміж собою ми говорили українською мовою.

Як пригадую, в часі війни ми перестали діяти. Причини не знаю.

В 1945 році, перед приходом большевиків, наша родина виїхала з Братислави на захід, і ми втратили контакт з родинами «Котенят». Багато років пізніше я довідалася, що одне «котеня», Фея Мандзій, перехувала у себе членів УПА, москалі це відкрили та Фелю розстріляли. Мама-німкеня в горі обвинувачувала батька Фелі др. Мандзія і мою маму за «український патріотизм». Хресне ім'я «Фея» — це був компроміс. Батьки рішили дати їй латинське ім'я Felicitas, щоб не було ані німецьке, яке мама хотіла, ані українське, яке хотів батько.

Не знаю, яка доля зустріла решту «Котенят» та їхні родини. В діяспорі наша родина не зустріла нікого з них.

Тому і написала я цей спомин так, як той час пригадую, в пам'ять тих, що були, в пам'ять тих, що працювали.

¹ Християнська асоціація молодих людей (англ. Young Men's Christian Association (YMCA)). — ред.

А. Гарасевич-

ЛАРИСА ЗАЛЕСЬКА ОНИШКЕВИЧ, ПС

АНДРІЙ ГАРАСЕВИЧ, ПЛАСТУН — ПОЕТ

Серед українських поетів ХХ віку немале число були пластунами замолоду. Та були й такі поети, які все життя пластували. Серед них Богдан Кравців, Олег Ольжич (Кандиба), Володимир Янів, Марта Тарнавська, Ніна Мудрик Мриц, Леся Храплива, Данило Струк, Олег Коверко, Ліда Палій та Андрій Гарасевич.

АНДРІЙ ГАРАСЕВИЧ (1917—1947)

Хоча Андрій Гарасевич родом зі Львова, та від 1921 року кільканадцять літ проживав на Закарпатті (Рахів, Хуст, Ужгород). Там він почав свою літературну творчість; перші спроби підписував псевдом «Василь Сурмач». 1935 р. почав друкувати поезії у львівській періодиці («Обрії» і «Напередодні»). Від 1937 до 1946 року жив з батьками у Празі. Спочатку студіював право в Карловому університеті, а після року перейшов на славістику, крім того, слухав курси української літератури в УВУ. У Празі вже було велике число українських політичних емігрантів. Там він мав змогу ближчого знайомства і співпраці з «Празькою групою» українських поетів, з письменниками, які друкували свої твори у львівському «Вістнику» (за редакцією Дмитра Донцова, 1933—1939), зокрема з Олегом Ольжичем, Леонідом Мосендзом, Євгеном Маланюком і Юрієм Кленом. У Празі розцвів його талант, появилася перша збірка поезій «Сонети» (вид. Пробоєм, 1941).

Після війни, 1946 р., Гарасевич переїхав у Німеччину і проживав у таборі переселенців («Ді-Пі») у Карльсфельді, а пізніше у Берхтесгадені: там був пластовим виховником, гімназійним учителем, піаністом. Оточений Альпами, він захоплювався ними і віддано займався горелаженням. Там, на жаль, перервалася його доля: він упав з гори «Пані Вацманова» (Вацманфрау). Так його давніші пророчі слова стали немов його власною епітафією:

— ” —

**Я НЕ САМ...
БІЛЯ МЕНЕ — КАМІНЬ,
МІЙ ЄДИНИЙ НЕЗЛАМНИЙ ДРУГ.**

Уривок цього пронизуючого вірша завершує збірку Гарасевича «До вершин» (1959), що містить післямову поета-пластуна Богдана Кравцева. Цю збірку видав курінь «Сіроманці», члени якого 1952 року обрали Андрія Гарасевича патроном куреня, тому що були зацікавлені журналістикою, літературою, мистецтвом (курінь «Сіроманці» й до сьогодні займається пластовою видавничою справою).

Досі ми маємо тільки дві збірки поезій (хоча перша збірка включена у другу) А. Гарасевича. Однак зберігся архів його недрукованих творів. Тематика його поезії проходила через різні фази: від боево-патріотичних до філософських, релігійних і ліричних (зокрема, високо оцінений цикл «Самотність»). Стилево поет розвивався від неоромантизму, тоді з проявами імпресіонізму, до імажизму; остаточно він став дуже близько до стилю Богдана-Ігоря Антонича. У його творах знаходимо оригінальну алітерацію й мелодійність.

Андрій Гарасевич

ХРЕСНА ДОРІГА

I
Наче море глибоке, сине,
Розлилося небо безвітре.
Над пустельним, німим камінням
Задрижало лунке повітря.

Не співали кедри Ливану,
Не шуміли шовкові далі,
Лиш пустеля сонна і п'яна
Голосила виттям шакалів.

Лиш пісок золотів і стигнув
І мовчали кущі безлисті,
А над нами летів і скиглив
Дивний птах — грізне передвістя,

Й наче камінь кинув в яругу...
Але сповнився крик пророчий.
— Піднялась на шляху пилюга,
Затінила сонцеві очі...

II
Це юрба запрагнула крові,
Насміхалася з мук Христових.
Насміхалась — люто сичала,
Наче гаддя розчавлене,
Через порошу жовту хмару:
«Тішся, тішся юдейський царю! —
На чолі у Тебе — корона!
Усміх щастя на лицах білих!»
— І бичами червоними
Шматували тіло...

III
Тільки синь відлетіла в безвість,
Тільки хмара принесла вечір,
І мовчазно підніс Він хрест свій
На пописані кров'ю плечі.

Небо впало на вістря ратищ
І застигло знечев'я в стужі.
Він ішов за правду вмирати,
Й на обличчі у Нього мужність.

Ув очах — невтомна покора,
На чолі — невмирущий спокій...
Він ішов. І в погаслім поросі
Завмирили сліди глибокі.

Щоб відчути зразок стилю цього непересічного поета, прочитаймо знову повищий вірш, у якому конкретні речі майже можна бачити, а атмосферу можна відчувати. Уявм собі, що ми стоїмо в галерії перед картиною, і нам пояснюють, що на ній бачать. У поезії Гарасевича домінує образність природи, яку поет описує людськими діями і прикметами (антропоморфізм), або коли він засобами одного змислу описує другий змисл (синестезія). Чи це тло, атмосферу, чи навіть дію він змальовує словами. Завдяки вичисленню кольорів, руху і звуку (1-ша строфа) ми дуже виразно «бачимо» підбудову самої атмосфери описом зорового сприймання. А тоді, в напрузі, описане те, чого там нема (2-га строфа), протиставляє підбудованому «виттю шакалів». «Мовчали кущі» — це знову природа «говорить» (себто, тут мовчить) і нарощує атмосферу очікування (3-тя строфа). І тоді приходить «передвістя» великої космічної події — затьміння (про що вже був натяк).

Друга частина остаточно пов'язує назву поезії з головним героєм твору — Христом. Тут словами й окремими звуками автор змальовує дію (засіб ономапоїї), а повторення слів передає атмосферу й жорстокість поведінки розшалілої публіки. У III частині вже нема звуку («мовчазно підніс»). Розпочата космічна подія вказувала, що щось велике відбувається і тепер — спокійно все зосереджене на головному: на постаті Героя і виконання Його Чину задля людства.

— ” —

**АНДРІЙ ГАРАСЕВИЧ
ШЕ ЗАРАННЯ ПИСАВ ПРО «ВІЧНУ
СИНЬ КОЗАЦЬКОГО ПРОСТОРУ» І
«БЛИСКУЧЕ ЗЛОТІ ЖИТ» ТІЄЇ
ЧАСТИНИ УКРАЇНИ, ЯКОЇ НЕ БАЧИВ,
БО ЙОМУ ТІЛЬКИ СУДИВСЯ
«НЕСТЕРПНИЙ, ГОСТРИЙ БІЛЬ»
ЕМІГРАНТА.**

< «Сонети» Андрія Гарасевича.
Видання книгозбірні «Пробоем», ч. 9. Прага, 1941 р.

> Збірка поезій А. Гарасевича «До вершин».
Пластове видавництво «Молоде життя».
Видана заходами і накладом куреня УСП «Сіроманці».
Нью-Йорк, 1959 р.

— ” —

**ЯКБИ БУЛО
СТО ТИСЯЧ ПЛАСТУНІВ В УКРАЇНІ,
НЕ БУЛО БИ ПРОБЛЕМ В ДЕРЖАВІ!**

Коментар до інтерв'ю з пл. сен. Богданом Гасюком,
друкованого в числі 4 (196) 2019

пл. сен. ОСТАП ГАВАЛЄШКА, V
станція Вінніпег, Канада

З великою увагою та приємністю читав у «Пластовому шляху» (ч.4 (196) 2019) дуже цікаве інтерв'ю з нашим славним «Вовкулакою» пл. сен. Богданом Гасюком. Йому належить признання за велику працю над відновленням Пласту в Україні.

Згоджуюсь з багатьма його спостереженнями: проблема «іншомовності» в декотрих діаспорних осередках, проблема точного розуміння обов'язку «Бути вірним Богові й Україні» в діаспорі, інакше розуміння слова «волонтер» (краще казати «доброволець»), яке тепер з'явилося в Україні через трагічну війну з Росією на Донбасі та негативний вплив цього на роботу в Пласті. Але, мені здається, друг Богдан трохи недостатньо виразно приймає декотрі підставові характеристики пластової праці.

Друг Богдан говорить, що Пласт — це лишень «для дітей». Таж ні! Зрозуміло, що починається пластування в дуже молодих роках, продовжується до зрілості і для багатьох триває в різних формах впродовж їхнього дорослого життя. Ці коментарі друга Богдана, напевно, з'являються через те, що він, на жаль, як мені здається, не мав нагоди через політичні обставини пройти через цілий пластовий шлях, з дитячого його віку. Подальші мої коментарі підкреслюють ціложиттєвий вплив пластування.

Далі друг Богдан каже, що нам (Україні чи, може, Пластові) не буде користи з того, що певне число пластунів вже є у Верховній Раді, у міністерствах чи на інших високих посадах в державних, обласних чи місцевих урядах, що вони ніби вже «не волонтери», бо мають платні посади. Як це може бути? Таж головна, кінцева мета пластування є: через спільні заняття, таборування, товарицькість, дисципліну, любов до природи, чесноту поведінки, допомогу іншим, вироблення почуття патріотизму — створити позитивного, корисного громадянина. Якщо особи, які пройшли такий пластовий шлях, опиняються на провідних посадах — це прекрасно! Їхній світогляд, вироблений в Пласті, лишень може допомогти в розвитку прозорого, цивілізованого суспільства та, нарешті, порядної держави! Як приклад, подивімся лиш на результат пластування на самому другові Богдану! Чи він не є якраз тим взірцем пластуна, громадянина — вже дорослого?

В кінці друг Богдан натякає, що «не буде нам користи з того, якби сам президент був пластуном!» Коби лиш був! Пригадаймо (приблизні) слова одного з наших визначних пластунів, бл. пам. Богдана Гаврилишина: «Якби було сто тисяч пластунів в Україні, не було би проблем в державі!»

Хочу побажати другові Богдану далі працювати по-пластовому так, як він це робив у своїй молодості та тепер, вже в дорослому віці, а може, це його вже «друга молодість»?

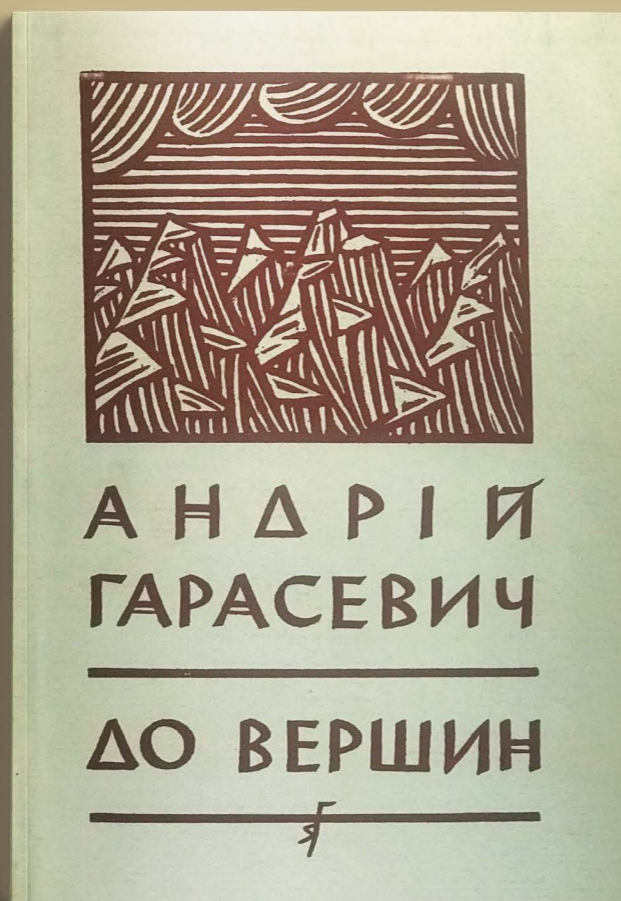
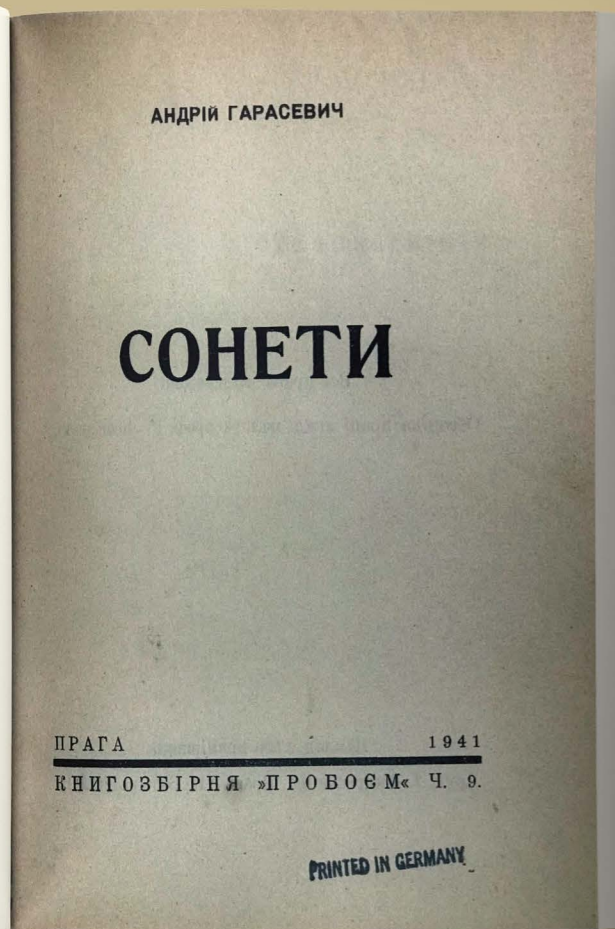
**ГОЛОВАМИ ГПБ БУЛИ ПЛАСТУНИ
НЕ ЛИШЕ ЗІ США**

Інтерв'ю з пл. сен. Богданом Гасюком, V, надруковане в попередньому числі ПШ, викликало дещо більший резонанс, аніж деякі інші публікації. Нічого дивного: друг Богдан порушив актуальні питання, ті сторони пластової діяльності, довкола яких зараз точаться дискусії на крайових і міжкрайовому рівні. Це, якщо хочете, теж дрібка спецій до загального казана із назвою «Шостий Пластовий Конгрес».

З деякими думками наші читачі погоджуються, з деякими — не зовсім. Хтось уточнює сказане другом Богданом. Ось, наприклад, співредакторка «Пластового шляху» пл. сен. Лариса Онишкевич, ПС, зробила таке доповнення: «В інтерв'ю, на сторінці 34, є твердження "Ніколи за всю історію КУПО головою ГПБ не був неамериканець". Це дещо не так. Головами ГПБ були три пластуни з Канади:

Василь Палієнко (1970—1973) і
Василь Янішевський (1984—1988). Також
Любомир Романків (1976—1980 і 1980—1984), який тоді ще не був американцем».

Редакція

27 листопада 1928 р., с. Божиків, Україна —
7 лютого 2019 р., м. Едмонтон, Канада

ІВАН СТАДНИК — «ІВАСЬ»

Для станиці Едмонтон 2019 рік став роком сумних і непоправних втрат. На Вічну Варту відійшли пластуни, які стояли біля витоків заснування станиці і довгими десятиліттями були її двигуном і осередям.

Народився 27 листопада 1928 року у с. Божиків Підгаєцького повіту (тепер Бережанського району Тернопільської області) в родині Олександра та Ірини (з дому Леськів). Змалку Іван захоплювався колекціонуванням — марок, карток, монет. Скрутні часи не дали батькам змоги платити за синове навчання, тож Івась здобував освіту сам. Відтоді книги стали його найціннішим скарбом. З початком німецької окупації України потрапив на роботу до Німеччини. Врешті опинився в британській частині Німеччини, у таборі Гайденав. До гімназії зміг піти щойно в таборі у 1946 році. Того ж року вступив до Пласту. Від 1947 року член Уладу Старших Пластунів. 1949 року Івась приїхав до Канади. В Едмонтоні з другого дня почав працювати друкарні «Українські Вісті». Одразу по приїзді записався до едмонтонського Пласту, де познайомився з пластункою Оленкою Зеленко, яка 1953 року стала його коханою дружиною. Обвінчав молодят капелан Пласту о. Йосафат Жан. Разом з дружиною Іван керував аптекою в Едмонтоні майже 40 років, до 1991 р.

У ті перші роки діяльності пластової станиці в Едмонтоні друг Івась брався за всі справи, де було потрібно допомоги. Був новацьким виховником, гніздовим, тричі в різні часи обирався станичним. Активний організатор пластових таборів і мандрівок. Особливо любив життя в природі. Маючи великий досвід у видавничій справі, займався публікацією «Станичних Вістей» (хроніка пластового життя в станиці). Продовжив своє юнацьке зацікавлення і колекціонував пластові артефакти. Припинив активну пластову діяльність доволі рано, але до кінця життя залишився щирим приятелем Пласту.

Свою унікальну колекцію україніки — книги, часописи — передав до Києво-Могилянської та Острозької академії і до музею Василя Стефаника в Русові.

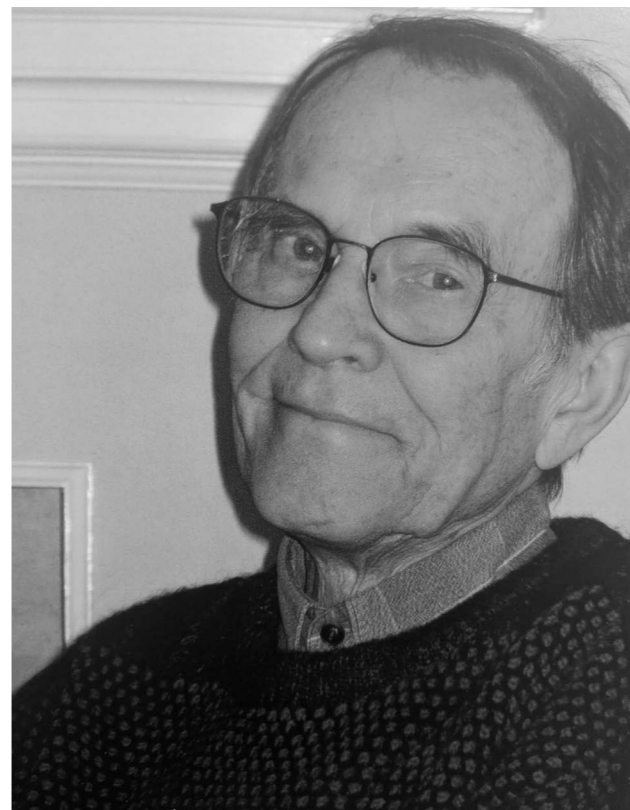
Відхід бл. п. Івана Стадника — це прогалина, яку ніколи не можна буде виповнити. Вся пластова громада висловлює слова співчуття родині і близьким.

Дорогий Друже, «тихо спи, без тривоги. З нами Бог!»

30 жовтня 1932 р., с. Паушівка, Україна —
4 серпня 2019 р., м. Едмонтон, Канада

ПЛ. СЕН. ДОВ. ОРЕСТ ЦИНЦАР

Народився 30 жовтня 1932 року в с. Паушівка (сьогодні Палашівка Чортківського району) на Тернопільщині. До гімназії ходив у Чорткові. Як і багато українців, Орест Цинцар опинився в таборах для переміщених осіб, доля занесла його до табору в Авґсбурґу. Саме там у 1946 році хлопець вступив до Пласту, здав I і II проби, склав Пластову Присягу. В Авґсбурґу також формується зацікавлення Ореста спортом: від 1947 р. член Українського Спортивного Товариства «Чорного-ра».

У 1948 році опинився в Канаді, де одразу заприятелював з пластовим товариством. До організації приєднався за намовою колеги-пластуна Мирона Стефаніва. У 1953 році одружився з пластункою Надею Татчин. Подружжя активно долучалося до пластової праці станиці. Друг Орест — організатор (спільно з Ярославом Росляком — «Сяхом») першого табору пластунів сеньйорів у горах (1986 р.). Як професійний картограф допомагає пластунам в освоєнні цієї вмілости, доставляє мапи на юнацькі табори, інструктує. За свою допомогу з мапами на найбільшій загальноканадській олімпіяді сквартів отримав особливе сквартське відзначення.

Друг Орест — безвідмовний і скромний пластун, завжди був там, де найбільше було потрібно допомогти, без зайвих слів брався за будь-яку роботу: чи то розтаборювання, чи організаційна і технічна допомога під час численних вертепів, чи сортування станичних архівів. Багаторічний член станичної ради, провірної та номінаційних комісій.

Особливим захопленням друга Ореста залишився спорт: відбиванка, копаний м'яч, ситківка. Друг Орест був першуніоном у всьому. Багато років керував юніорською командою з футболу, був капітаном української команди «Леви». Іншою його улюбленою справою був спів. Орест Цинцар — довголітній хорист у різних едмонтонських колективах («Думка», «Дніпро», «Каштани»), де його високий тенор був незамінним.

Від запряження в далекому 1947 році вірність Божові й Україні стає для Ореста головним життєвим дороговказом, якому він залишився відданим, а діти і внуки продовжили пластову традицію родини. Нехай з Богом спочиває на Вічній Ватрі. Світла пам'ять!

22 серпня 1927 р., с. Баня-Березів, Україна —
17 липня 2019 р., м. Едмонтон, Канада

ПЛ. СЕН. МИРОН СТЕФАНІВ «МІМА», ЧМ

Народився 22 серпня 1927 р. в селі Баня-Березів, недалеко Коломиї, в родині о. Володимира і Стефанії з дому Макогонських. Був наймолодшим із семи дітей. Малий Мирон провів своє дитинство серед карпатських полонин, виростаючи на парохії, де батько був священником. Особливий слід з ранніх років залишила Коломийська гімназія, яка справила великий вплив на його патріотичне виховання. Вже в дорослому віці Мирон Стефанів ініціював іменну стипендію для підтримки найкращих учнів своєї Альма Матер.

Війна скерувала все на свій лад, і родина була змушена покинути облюбовані зелені карпатські верхи. У таборі переміщених осіб в Мангаймі Мирон — «Міма» складає матуру. Активна участь в таборовому Пласті знайомить Мирона з майбутньою дружиною Тамарою Онуферко. Після гімназійних курсів у Мангаймі студіює ветеринарну медицину в Мюнхені. Врешті 1949 року потрапляє до Канади, де майже одразу знаходить свою кохану Тамару, щоб більше не розлучатися. В Канаді Мирон Стефанів закінчив університет в ділянці хемії, цементній промисловості присвятив більшість свого життя, щоб стати в ній шанованою і знаною постаттю. І хоч Едмонтон став домом, проте завжди вабила рідна земля і полонини, куди намагався повернутися за кожної нагоди. Україна була Батьківщиною, любов'ю і болем. Мирон Стефанів пильно слідкував за новинами і вістками з України, особливо його боліла війна на Сході і сирітське становище української мови, без якої, на його думку, не може бути України. Друг «Міма» був енциклопедистом, читав кожної вільної хвилини, а величезна бібліотека була предметом його гордості.

Від самих початків пластової станиці в Едмонтоні друг «Міма» брав активну участь у вихованні молоді: кошовий, виховник юнаків, зв'язковий, станичний. Як прихильник водного пластування був одним з організаторів першого спеціалізованого табору, належав до 10 куреня УПС «Чорноморці». За свою самовіддану працю для Пласту був відзначений орденом св. Юрія в сріблі.

Родина була найбільшою втіхою і щастям Мирона Стефаніва, який вважав найбільшим своїм благословенням можливість побавити внуків і правнуків. Станиця та українська громада Едмонтону висловлює глибоке співчуття дружині, дітям, внукам та всім близьким. Відхід на Вічну Ватру друга «Міми» — це втрата для цілої пластової громади. Нехай пам'ять про Нього буде світлою і довгою.

6 квітня 1930 р., с. Жизномир, Україна —
11 жовтня 2019 р., м. Едмонтон, Канада

ПЛ. СЕН. КЕР. ОЛЯ САВАРИН

Народжена 6 квітня 1930 року в Жизномирі Буцацького повіту. До Пласту вступила у 1945 році, в таборі Ді-Пі у Мангаймі. В курені ім. Уляни Кравченко одразу ж стала гуртковою юнацького гуртка «Калина». Від самого вступу до Пласту активно допомагала в праці з новацтвом, а врешті стала сестричкою. Учасниця Пластового З'їзду в Карлсруе 1946 року. У повоєнній метушні Оля з родиною потрапляє до табору в Ельвангені. Тут знайомиться з майбутнім чоловіком, також пластуном Петром Саварином, а згодом доля заносить до Канади. Оля і Петро знову перетинаються в Едмонтоні й одразу ж долучаються до пластової праці. За збігом обставин Оля стає виховницею гуртка «Калина» в курені ім. Уляни Кравченко, так само, як колись у таборі в Німеччині. Довголітня осередкова сеньйорату, комендантка таборів. 1 листопада 1961 року Оля відновила свою Пластову Присягу. З того часу перебрала обов'язки кошової юначок в станиці, очолювала Кадру Виховників. Впродовж десяти років була референткою преси станиці. За багатолітню працю в Пласті Ольгу відзначено орденом св. Юрія в сріблі.

В молодому віці в Олі виявили злоякісну пухлину грудей. Вона стійко переборола недугу і складну операцію один раз, а тоді знову, але через десять років хвороба повернулася.

Оля Саварин залишила добру пам'ять про себе як про мудру, виважену, щирю людину в багатьох українських громадських організаціях. Зокрема, впродовж десятиліть виконувала різні діловодства в Лізі Українських Католицьких Жінок Канади, як референтка зв'язків вела українську передачу на канадському радіо впродовж 20 років. З ранніх 1960-х років Оля брала активну участь у політичному і виборчому житті Канади. Обирається до Дирекції східноедмонтонської федеральної округи партії прогресивних консерваторів. Та особливою любов'ю Олі був спів: організаторка щорічного колядування, співавторка пластового співаника станиці, довголітня учасниця хору «Дніпро».

І хоч життя для громади було сенсом Олиного життя, все ж на першому місці була родина і діти, в яких Оля плекала ті найважливіші для неї цінності, які пронесли крізь ціле життя — Бог і Україна.

Відхід Олі Саварин — велика втрата для пластової і ширшої української громадськості. Її життя — це історія пластунки, жінки, українки, яка вартує книги. Нехай пам'ять про Олю Саварин буде вічною!

Пластуни станиці Едмонтон

5.05.1933, м. Львів, Україна —
26.02.2020, м. Філядельфія, США

ПЛ. СЕН.

ЯРОСЛАВ КОЗАК, СМ — «ЯРКО»

Не стало пл. сен. Ярослава Козака, СМ, — багатолітнього члена Пласту, активного члена української громади, дописувача «Пластового шляху». У минулорічному числі 2 нашого журналу ви мали змогу ознайомитися з цікавим дописом друга Ярка про пластові табори на теренах США у 1950-ті роки, членом булави яких він був. А в середині лютого до редакції надійшла нова стаття Ярослава Козака про нашого славного пластуна і військовика Мирона Дідурика, яку готуємо до друку. Бл. пам. Ярослав Козак до останку залишався активним і в пластовому, і в громадському житті та був у найтіснішому колі симпатиків нашого видання.

Народився він у Львові 5 травня 1933 року в сім'ї Северина та Іванни (з дому Долинка). В еміграції (у Міттенвальді, Німеччина) 1947 року став членом Пласту. Від 1949-го родина мешкала у США (Філядельфія). Там вступив до 1 куреня УПЮ ім. сот. Федора Черника. Був у проводі гуртка і куреня; новацьким і юнацьким виховником; брав участь у пластових таборах (спершу як учасник, згодом — як член булави). Старшим пластуном став у 1953-му. У різний час був членом станичної старшини у Філядельфії, активним членом осередку.

До 29 куреня УСП «Сіроманці» вступив у 1955 році (через три роки після його заснування), отож був серед найстарших його членів. Довголітній член племінного проводу Великого Племени «Сіроманців». Десять років виконував діловодство скарбника і був таким обов'язковим, що кілька днів перед смертю залагодив всі справи з грошовими пластовими звітами.

Закінчив Університет Ла Саль у Філядельфії (бакалаврат) з бухгалтерії. Опісля був офіцером Армії США, досягнувши ступінь капітана. До 1960 року служив при першому піхотному полку. Мав довгу й успішну кар'єру аудитора Міністерства оборони США. За фахом працював 30 років, відтак вийшов на пенсію.

Грав у футбол та був тренером команди юнаків. Виступав за юнацьку (7 років працював тренером та менеджером), а також за першу футбольну команду Українського спортивного осередку (УСО) «Тризуб» (Філядельфія). Від 1970 до 2003 р. був членом управи товариства «Тризуб», відтак заступником голови та головою УСО «Тризуб». Був управителем-адміністратором спортивної бази «Тризубівка» у Філядельфії. Багаторічний голова Делегатури Схід, заступник голови Української спортової централі Америки і Канади.

На емеритурі із задоволенням проводив час у своєму літньому будинку на пляжі Гейвен, а взимку їздив на лежачих з усією родиною. Друг Ярко назавжди запам'ятається як чудовий батько і дідусь, як вірний побратим для членів куреня, його сильно бракуватиме родині та друзям.

Він важко переніс смерть дружини, бл. пам. Калини Козак (з дому Татарська). Побралися 20 грудня 1958 року і прожили разом довге та щасливе життя, у злагоді та любові. Часто згадував про неї і дуже тужив. Мужньо переносив недуги, які щоразу більше дошкуляли.

До кінця залишився великим патріотом України і відданим членом Пласту. Ім'я Ярослава Козака золотими літерами вписане в історію розвитку спортової діяльності української діаспори у США та України. При житті його відзначено за це різноманітними високими нагородами та відзнаками.

У смутку — син Тарас з дружиною Лісою, онук Стефан з дружиною Крістіною, онуки Олесь та Джеймі, правнук Християн і правнучка Калина.

Поховали бл. пам. Ярослава Козака на Українському католицькому кладовищі святої Марії в Елкінс Парк біля Філядельфії в присутності побратимів-сіроманців, які у смутку схиляли Племінний прапор.

Висловлюємо глибокі співчуття його рідним. Нехай з Богом спочиває на Вічній Ватрі, а пам'ять про нього не згасає!

*Провід Великого Племени «Сіроманці»,
редакція «Пластового шляху»*

3.10.1922, с. Чернихів, Україна —
16.12.2019, м. Мельбурн, Австралія

ПЛ. СЕН.

РОМАН ПАВЛИШИН

АРХІТЕКТОР, ПЛАСТУН, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

16 грудня 2019 р. в Мельбурні, Австралія, на 98-му році життя відійшов у вічність пл. сен. Роман Павлишин. Покійний став пластуном у Галичині в 1930-х роках і протягом сімох десятиліть життя в Австралії був активним у Пласті: як виховник, керівник та учасник вседіяспорних дебатів щодо ідейних основ та завдань Пласту.

Роман Павлишин народився 3 жовтня 1922 р. в селі Чернихів на північ від Тернополя. Його батько Осип Лев, колишній четар Української Галицької Армії, та мати Текля своєю добровільною громадською діяльністю служили економічному підйому та національному усвідомленню села Товстолуг, теж біля Тернополя. У цьому довкіллі виростав малий Роман. Самовідданість та патріотизм батьків вплинули на нього на все життя. Згодом сім'я перенеслася до Тернополя, де Роман учився в гімназії товариства «Рідна Школа», спадкоємницю якої, Тернопільську гімназію ім. Івана Франка, Роман з 2006 р. підтримував стипендіями, названими на честь батька.

У гімназії Роман став членом Пласту. Послідовником пластових ідеалів він залишився назавжди. «Особливе значення, — писав він у спогадах, — мали незабутні вакації у пластовій оселі на Остодорі біля Підлютого в Карпатах, у маєтку Митрополита Андрея Шеп-

тицького, як теж табір на Соколі, в якому я брав участь пізніше. Не можна було їх офіційно називати пластовими, хоч насправді вони такими були. Організацію молоді Пласт було розв'язано польською владою в 1930 році, її діяльність продовжувалася або підпільно, або під маскою добродійних легальних установ. Досвід, набутий на Остодорі і Соколі, залишився назавжди в моїй пам'яті і згодом став стимулом мого тривалого зв'язку з Пластом у діяспорі».

Друга світова війна завадила закінчити в Тернополі середню освіту. Іспит зрілості Роман врешті, у вирі воєнних перипетій, здав у Холмі. У 1941 році він був членом однієї з похідних груп, які йшли за фронтом на схід і намагалися мобілізувати на колишній радянській території українське місцеве самоуправління. Розчарований незначними успіхами роботи своєї групи, Роман повернувся з-під Житомира до Тернополя, а далі скористався з можливості навчатися у Відні. Він вписався на курс архітектури у Віденському технічному університеті. До небагатьох розваг протягом нелегкого студентського часу належали мандрівки Австрійськими Альпами.

Події війни знову перервали навчання: у 1945 році Роман подався на Захід останнім поїздом, який виїхав з Відня перед захопленням міста радянськими військами. Архітектурне навчання він закінчив у Дармштадті в Німеччині і до від'їзду в Австралію працював у приватному архітектурному бюро.

В адміністрації табору переміщених осіб в Ашаффенбурзі працювала тоді студентка славистики, теж пластунок, Олександра Чушак, з якою Роман познайомився. Вони одружилися 1947 р. Це був початок подружжя, яке тривало 72 роки. Мама Олександри, Анна, ще в 1937 році виїхала була до Австралії. 1948 року Роман та Олександра приїжджали до неї в містечку Макай у штаті Квінсленд. Роман невдовзі знайшов роботу за професією в Брізбані, столичному місті штату, спочатку в приватній, а згодом у державній службі. В 1949 році він з групою однодумців створив організацію Українська Громада Квінсленду, головою якої він був 18 років — у 1951—67, а потім у 1980—82 роках.

Протягом семи десятиліть, під час яких Роман та Олександра жили в Брізбані, Роман віддавав рівну увагу двом сферам діяльності: архітектурній та українській громадській. Як архітектор він працював головню в державній службі. У середині 1960-х він на короткий час увійшов у приватне партнерство Бек і Павлишин, яке запроєктувало найбільший на той час промисловий об'єкт у Квінсленді — автотранспортний завод Джернерал Моторс Голден. У Квінслендському міністерстві публічних робіт кар'єра завела його на пост Директора будівництва — керівника технічних частин міністерства з великою будівельною програмою та бюджетом.

Мабуть, найважливішим його досягненням у цій ролі була реалізація в другій половині 1970-их і на початку 1980-их років Квінслендського культурного центру — комплексу будинків на березі річки Брізбан, до якого входять Квінслендська галерея мистецтва та Квінслендський музей, концертний зал, оперний та драматичний театри та державна бібліотека штату Квінсленд. Рівночасно Павлишин був активний у професійних комісіях квінслендського та загальноавстралійського рівня і, зокрема, протягом 1972—87 років очолював Палату архітекторів Квінсленду. Усюди він змагався за права архітектурної професії і за високу якість послуг, які вона пропонувала суспільству.

Паралельно Роман Павлишин віддавав сили українській спільноті. Він запроєктував у Брізбані українські церкви: Покрови Пресвятої Богородиці УГКЦ та Святопокровську УАПЦ, був засновником і головою дирекції брізбанського українського кредитного кооперативу «Єдність» (1982—1991), дописувачем до української преси в Австралії, автором пропозицій щодо структури українського діаспорного життя та членом статутних комісій різних організацій, зокрема, у 1986—1988 роках Світового Конгресу Вільних Українців.

Багато часу Роман Павлишин знаходив і для Пласту. Пластова виховна діяльність розвинулася в Австралії невдовзі після приїзду українських імігрантів у 1948 р. У Брізбані виховна робота, в якій Роман Павлишин брав активну участь, почалася 1951 р. Протягом 1967—1976 років він був станичним Брізбану, а далі довго очолював місцеву станичну раду. Його часто обирали головою Крайових Пластових З'їздів. З 1960-х років Роман Павлишин активно включався на австралійському, а згодом і загальнодіаспорному рівні в дебати щодо ідеології, завдань та структури українського діаспорного життя і, зокрема, Пласту. Він друкувався на ці теми на сторінках «Пластового шляху» і був редактором-гостем числа журналу, в якому було поміщено переважно статті авторів з Австралії. Як голова австралійської Крайової Комісії Пластової Проблематики (1986—1988) і Крайової Конгресової Комісії (1988—1990) він підготував матеріали для розгляду сесій Третього Пластового Конгресу 1988 і 1991 років.

Пластову діяльність Романа Павлишина Головна Пластова Булава відзначила орденами святого Юрія у сріблі (1976) та в золоті (1992). За його заслуги перед австралійським суспільством його нагороджено Медаллю Ордена Австралії, а Австралійський інститут архітекторів надав йому довічне почесне членство.

Романа Павлишина поховано у Брізбані — місті, де він залишив глибокий слід у житті як української, так і австралійської спільноти. У смутку залишилися дружина пл. сен. Олександра, син пл. сен. Марко, невістка Оля, онук ст. пл. Дам'ян та члени родини в Україні та Канаді.

пл. сен. Марко Павлишин, ЛЧ

4.11.1932, с. Яблонів, Україна —
9.12.2019, м. Торонто, Канада

ПЛ. СЕН. ІВАН-РОСТИСЛАВ ВИННИЦЬКИЙ

9 грудня 2019 р. у м. Торонто, в Українсько-канадському осередку опіки, на 88 році життя відійшов на Вічну Ватру доктор Іван-Ростислав Винницький, ЛЧ — професор, науковець-інженер, громадський діяч.

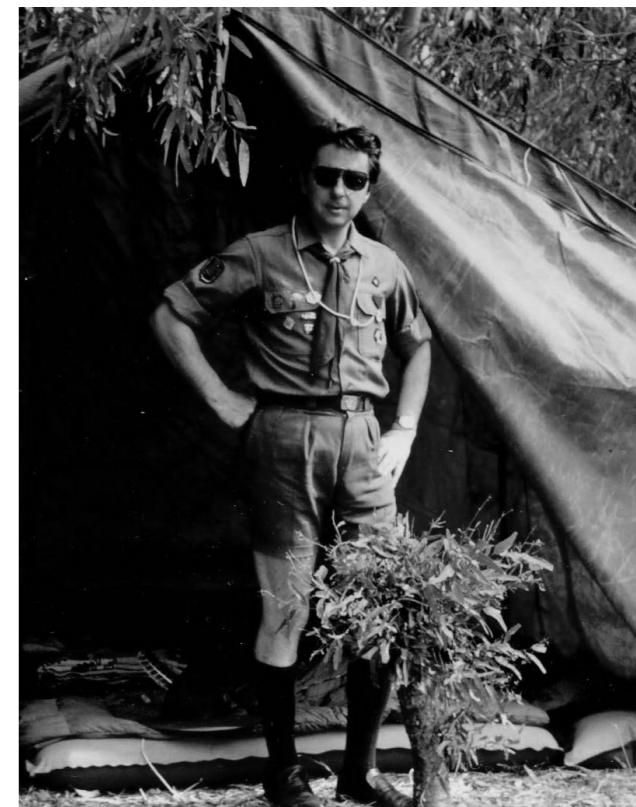
Іван-Ростислав Винницький народився 4 листопада 1932 р. в с. Яблонів, що недалеко м. Чортків Тернопільської області (тепер с. Яблунів Гусятинського району Тернопільської області). Був третьою дитиною Юліана і Ярослави (з Сатурських) Винницьких.

У 1948 році з мамою Ярославою і старшим братом Левком Іван приїхав до Канади, м. Монреаль, де розпочав нове життя. Молоді роки пройшли в українському студентському середовищі і в Пласті.

Ще у 1950 році на оселі «Україна» біля Монреалу братчик Іван був бунчужним на новацькому таборі; у 1960 і 1962 рр. організував одні з перших канадських лещетарських таборів; у 1962 році був заступником коменданта Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі (ЮМПЗ) з нагоди 50-ліття Пласту на оселі «Вовча Тропа» в США; у 1970-му був комендантом Крайової Пластової Зустрічі (КПЗ) «Шляхами Піонерів» у Манітобі, Канада.

^ Іван-Ростислав Винницький гідно пройшов пластовими стежками Канади як талановитий виховник і комендант таборів, мудрий діловод різних щаблів, творець пластової ідеології

Починаючи з 1969 р. і впродовж наступних 25 років професор Винницький викладав металургію і хемічну технологію в Канадському університеті Waterloo. Маючи визначні науково-дослідні та навчальні успіхи, друг Іван не зосередився виключно на викладанні, а приклав немало зусиль і присвятив багато років наполегливій праці для ширення Великої Гри. В 1971—74 рр. займав посаду заступника голови КПС з виховних справ. У 1976 р. друг Іван став адміністратором юнацьких крайових пластових таборів; у 1985—88 рр. — головою Конгресової Комісії Третього Пластового Конгресу, а у 1992—94 рр. — Головою КПРади Канади.

Серед проривних ідей авторства друга Івана, які появилися внаслідок праці Пластового Конгресу — ідея про «вічну українську діаспору». Цей концепт світового українства був розроблений як один вартий плекання, незважаючи на позитивний чи негативний розвиток материка. Цей внесок Івана Винницького в дискурс і мислення канадського українства став основою для активної допомоги в розбудові України після здобуття нею незалежності і також основою для подальшого розвитку діаспори як самобутньої спільноти.

Залишив у смутку, але із теплими спогадами дружину Іроїду (Гр.), дітей Оксану, Романа, Михайла та внучків Софію, Христю, Ростика, Богдана, Настю, Роксоляну і Соломію — усі заприсяжені пластуни.

Вічна пам'ять!

Комусь він був Дідом, комусь Нуськом чи то «другом Нусюньом», ЛЧ, а комусь професором Винницьким. Мені він був просто Татом. Його не стало.

Останні роки Тато мучився. Хвороба його повільно змінила на невпізаного. Я ще встиг його привітати на початку листопада з 87 днем народження, але то був вже не той самовпевнений і злегка зарозумілий інтелектуал, якого я завжди пам'ятатиму.

Той Тато, який мене виховував, мав талант: на кожне твердження (навіть власне) він міг знайти 101 заперечення. І це не просто так, аби подискутувати (хоча дискутувати він любив!). Тато завжди шукав істину, правду, принципи — у всьому... І він любив сміятися.

Дякую, Тату, що в мені вселив цю рису нетерпимості до зла. А найбільше дякую за любов до людей, за принциповість, за ту вперту «винницькуватість», яка так часто дратувала твоє оточення і завдяки якій тобі стільки вдалося зробити в житті. Кому то було треба, той знав і цінував.

А я ще й любив тебе і завжди відчував твою любов. Горджись тобою. Спи спокійно, Тату, з Богом!

пл. сен. Михайло Винницький, ЧоК

СТАНІСЛАВ АНДРІЙЧУК

Зв'язок із нашими прихильниками міцнішає
(3 пластового життя), ч. 2 (194), с. 8

Про реалії та перспективи Пласту в Україні
(3 пластового життя), ч. 4 (196), с. 8

МИКОЛА БІГУС

Аналіз мети Пласту: чи дотримуємось вибраного шляху?
(До дискусії), ч. 3 (195), с. 32

ЄВГЕН БУЧМА

Володимир Магаляс (На Вічну Ватру), ч. 2 (194), с. 56

ОЛЬГА ВІЦЕНТА

Я намагалась вловлювати кожен момент і гідно представляти
Пласт (3 пластового життя), ч. 3 (195), с. 14

ОЛЕКСАНДР ДЕНИСЮК

Тридцятиліття відродження Пласту в Україні
(3 пластового життя), ч. 3 (195), с. 8

АНДРІЙ ЖОВТАНЕЦЬКИЙ (разом з Максимом Бадіком)

Петро Содоль: «Відвідини ЛШ у Карпатах — це мрія, яка,
на жаль, такою і залишиться» (Наші інтерв'ю), ч. 2 (194), с. 30

ДАРІЯ ЗАГОРОДНЯ

На австралійській землі від 1949-го
(Пластові ювілеї), ч. 4 (196), с. 40

ЛАРИСА ЗАЛЕСЬКА ОНИШКЕВИЧ

(разом з Любомиром Онишкевичем)
У 115-ліття від народження пластуна Богдана Юрія Кравцева
(Пластові постаті), ч. 4 (196), с. 52

ЛІДА ЗАЛЕСЬКА СТАСЮК

Маріян Стасюк — «Мако» (На Вічну Ватру), ч. 4 (196), с. 57

ЮРІЙ ЗАЯЦЬ (разом з Лідією Ткачук та Андрієм Коломийцем)

Роман Завадович — «Зев» (На Вічну Ватру), ч. 4 (196), с. 56

АРХИЄП. ЄВСТРАТІЙ ЗОРЯ

Почесний Патріарх ПЦУ Філарет: «Там, де правда — там Бог,
а де Бог — там успіх і перемога» (Наші інтерв'ю), ч. 1 (193), с. 28

ТЕТЯНА ЄФІМЕНКО

Як переселенці з Луганської області створили осередок Пласту
на Харківщині (3 пластового життя), ч. 1 (193), с. 12

ОЛЬГА КАЛЬБУС

Пташата, де ви є? (3 пластового життя), ч. 2 (194), с. 18

АНДРІЙ КОВАЛЬОВ

Томос про автокефалію Православної Церкви в Україні:
чому для нас це важливо? (Пласт і Церква), ч. 1 (193), с. 33

Вони боролися віддано та відважно
(Бути вірним Україні), ч. 3 (195), с. 28

ЯРОСЛАВ КОЗАК

Відпочинкові табори о. Богдана Смика
(Пластова історія), ч. 2 (194), с. 54

БОГДАН КОЛОС

Відбулися Крайові Пластові Наради в Канаді (Офіційне), ч. 1 (193), с. 8

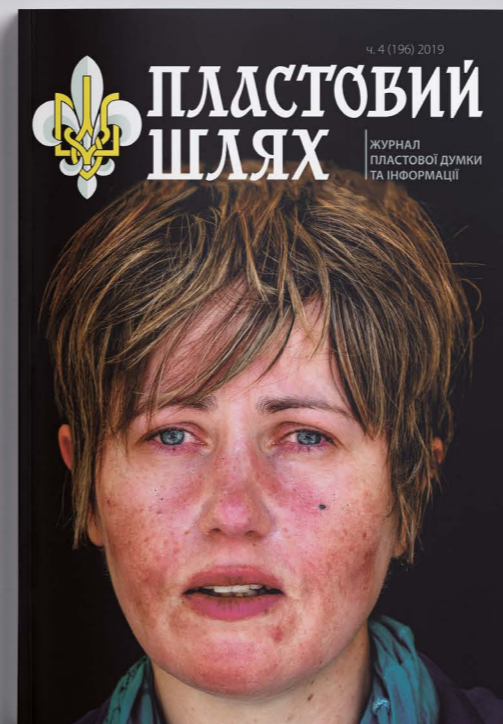
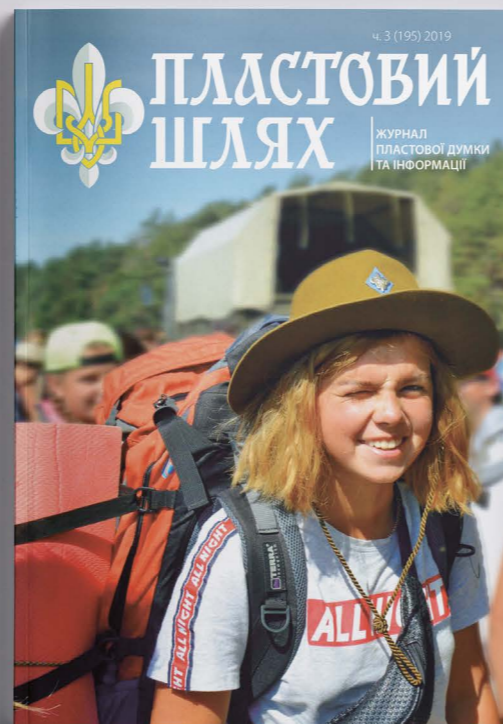
ДАРИНА КОРЖ

Мій перший крайовий табір (3 пластового життя), ч. 3 (195), с. 18

ЗМІСТ**«ПЛАСТОВОГО ШЛЯХУ»**

за 2019 рік (числа 193—196)

Опрацювала пл. сен. Ольга Свідзинська

КПР УКРАЇНИ

Офіційна заява Пласту щодо державного визнання
і підтримки пластового руху (Офіційне), ч. 3 (195), с. 6

МАРТА КУЗЬМОВИЧ

Обов'язок, виконаний з повагою. Слово Голови ГПБ до 20-х
Зборів КУПО (Офіційне), ч. 4 (196), с. 7

ЮРІЙ ЛЕСЬКІВ

Пам'ятаймо... (Від редакції), ч. 1 (193), с. 5

Омелян Леськів (На Вічну Ватру), ч. 1 (193), с. 52

В очікуванні чергових Зборів КУПО (Від редакції), ч. 2 (194), с. 5

Пластовий Левурді — 20 (3 пластового життя), ч. 2 (194), с. 14

Літо минуло... (Від редакції), ч. 3 (195), с. 5

Оксана Муха: «Моя мрія — продовжити життя
української пісні» (Наші інтерв'ю), ч. 3 (195), с. 42

На користь Пласту та славу Україні (Від редакції), ч. 4 (196), с. 5

20-ті Збори КУПО: чи підемо новими шляхами?
(3 пластового життя), ч. 4 (196), с. 10

Богдан Гасюк: «Ми — найбільша дитяча організація в
Україні. Це заслуга діяльності всіх попередніх поколінь»
(Наші інтерв'ю), ч. 4 (196), с. 30

ОКСАНА ЛІГОСТОВА (разом з Русланом Дейниченком)

Сповідь американського майданівця
(Бути вірним Україні), ч. 1 (193), с. 20

ОЛЕКСАНДР ЛІНЧЕВСЬКИЙ (разом з Владом Бургонським)

Ти один з них?! (До дискусії), ч. 2 (194), с. 28

ОКСАНА ЛІТИНСЬКА

Дорога на Еверест — неймовірна катедра природи
(3 пластового життя), ч. 3 (195), с. 20; ч. 4 (196), с. 18

ОЛЕКСІЙ ЛЯХ-ПОРОДЬКО

П'ять пластових олімпійських історій
(Пласт і суспільство), ч. 4 (196), с. 36

НАДІЯ МАКСИМ'ЮК

Є Пласт і у Фінляндії (3 пластового життя), ч. 2 (194), с. 12

ЮЛІАН МАТИЧАК

«Місія: Відродження» у Бельгії
(3 пластового життя), ч. 2 (194), с. 13

ОРЕСТ М'ЯЛКОВСЬКИЙ

Замок у баварському Пуллаху чекає на делегатів 20-х Зборів
КУПО (3 пластового життя), ч. 3 (195), с. 12

ДАМ'ЯН М'ЯЛКОВСЬКИЙ

(разом з Борисом Франкевичем)
Григорій Комаринський — «Гриць»
(На Вічну Ватру), ч. 4 (196), с. 58

ЮРІЙ НАЗАРИК

Наплічники готові! До 70-ліття Пласту в Аргентині
(Пластові ювілеї), ч. 4 (196), с. 38

ОРГКОМІТЕТ ДЖЕМБОРІ 2019

«Рівно 30. Рівне» (Офіційне), ч. 2 (194), с. 41

ОЛЕГ ОСТРОВСЬКИЙ

Ростислав Теодорович (На Вічну Ватру), ч. 3 (195), с. 58

АНДРІЙ ПАРУБІЙ

Відродження скавтського руху в Україні (Пластові ювілеї), ч. 1 (193), с. 17

АНАТОЛІЙ ПЕТЛЬОВАНІЙ

Станиця Чортків обіцяє здивувати ще не раз (Пластова колекція), ч. 3 (195), с. 50

ПЛАСТУНИ СТАНИЦІ ЧІКАГО

о. Мирон Панчук, ЛЧ (На Вічну Ватру), ч. 2 (194), с. 57

ЛАРИСА РАДІОН (разом з Олею Дудинською)

«Золота Булава» вперше в Австралії (3 пластового життя), ч. 2 (194), с. 10

АНДРІЙ РЕБРИК

Власна марка «Пласт в Карпатській Україні», 2019 (Пластова колекція), ч. 1 (193), с. 41

ІРЕНА САВЧИН ДОЛЛ

(разом з Тересою Курціною та Іреною Вонітовою Сисак) «Спартанки» відзначають 60-ліття (Пластові ювілеї), ч. 4 (196), с. 42

ОЛЬГА СВДІЗИНСЬКА

Священномученики — пластуни. Блаженний священномученик Роман Лиско (Пластові постаті), ч. 1 (193), с. 38

Анатолій Свідзинський (На Вічну Ватру), ч. 1 (193), с. 53

Зміст «Пластового шляху» за 2018 рік (Іменний покажчик), ч. 1 (193), с. 56

Священномученики — пластуни. Блаженний священномученик Климентій Шептицький (Пластові постаті), ч. 2 (194), с. 46

Святий ісповідник віри Арсеній Річинський (Пластові постаті), ч. 3 (195), с. 52

АНАТОЛІЙ СВДІЗИНСЬКИЙ

Люди, які змінили світ (До дискусії), ч. 1 (193), с. 24

«СІРОМАНЦІ»

Юрій Годованець (На Вічну Ватру), ч. 3 (195), с. 56

СТАРИЙ ВОВК

Пластун дбає про красу (Думки Старого Вовка), ч. 1 (193), с. 10

Про Пласт і політику (Думки Старого Вовка), ч. 2 (194), с. 6

ЮРІЙ СТАРОСОЛЬСЬКИЙ

Вищий ступінь пластування (Наші дороговкази), ч. 2 (194), с. 36

В'ЯЧЕСЛАВ СТЕБНИЦЬКИЙ

Марки про воєнні події 2014 року (Пластова колекція), ч. 1 (193), с. 42

Пам'ятні листівки, марки та конверти — про жертвність в ім'я народу (Пластова колекція), ч. 2 (194), с. 49

УСТЯ СТЕФАНЧУК

Нотатки до історії про перші роки діяльності Пласту в Едмонтоні (Пластові ювілеї), ч. 3 (195), с. 34

Проєкт «Допомога сеньйорам старшого віку»: з чого все починалося і хто кому врешті допоміг (3 пластового життя), ч. 4 (196), с. 24

СТЕФА ТЕЙТЕР

Пластова оселя «Писаний Камінь» (3 пластового життя), ч. 3 (195), с. 16

ЗАХАР ФЕДОРАК (разом з Богданом Мірчуком)

Курс на Роднянські Альпи (3 пластового життя), ч. 1 (193), с. 14

ОЛЕГ ФИЛИК

Сіетл: роздуми після пластового табору (3 пластового життя), ч. 4 (196), с. 14

ОЛЕКСАНДР ШЕВЧУК

З-під води — у космос (3 пластового життя), ч. 4 (196), с. 15

ОЛЕНА ШЕРЖУКОВА

Харківський прорив Пласту (3 пластового життя), ч. 4 (196), с. 16

ОЛЕКСАНДРА ЮЗЕНІВ

Моє перше «пластове» Різдво (Пластова історія), ч. 1 (193), с. 44

ЮРІЙ ЮЗИЧ

Рівний доступ до якісного пластування (До дискусії), ч. 1 (193), с. 23

Пластун Сашко Лінчевський — батько тактичної медицини в Україні (Бути вірним Україні), ч. 2 (194), с. 25

Перша світлина пластового проводу (Пластова історія), ч. 2 (194), с. 52

Олесь Криськів про відродження Пласту в Україні (Пластова історія), ч. 3 (195), с. 48

Як у Пластовій Присязі і Законі з'явилась «слухняність»? (До дискусії), ч. 4 (196), с. 28

Хто і де планував збудувати першу домівку для пластунів (Пластова історія), ч. 4 (196), с. 50

ОЛЕСЬ ЮРЧЕНКО

Сторінки «Локальної історії» розповідають і про пластунів (Огляди і погляди), ч. 1 (193), с. 36

«Роман Шухевич у громадсько-політичному житті Західної України 1920—1939 рр.: спогади, документи, світлини» (Огляди і погляди), ч. 3 (195), с. 40

«Казимир граф Шептицький — отець Климентій» (Огляди і погляди), ч. 4 (196), с. 46

Роздуми про Пластове філателістичне бюро в Україні (Пластова колекція), ч. 4 (196), с. 49

ОФІЦІЙНЕ

Стратегія Пласту — НСОУ до 2030 року (Офіційне), ч. 1 (193), с. 6

XII Крайовий Пластовий З'їзд Польщі (Офіційне), ч. 1 (193), с. 9

Обрано Головного Провід Пласту (Офіційне), ч. 4 (196), с. 6

БЕЗ АВТОРА

Ярослава Петронеля Парахоняк Рубель: наші спогади (На Вічну Ватру), ч. 1 (193), с. 46

Микола Добротвір (На Вічну Ватру), ч. 1 (193), с. 51

Про відродження Пласту в Україні мовою документів (Пластові ювілеї), ч. 2 (194), с. 42

Андрій Федчишин — «Котяра» (На Вічну Ватру), ч. 3 (195), с. 55

Юрій Сивак (На Вічну Ватру), ч. 3 (195), с. 57

ІДЕЯ СЛУЖБИ БОГОВІ, БАТЬКІВЩИНІ Й ДРУГИМ – ЦЕ НЕ НАША СЛІПА ВІРА;
ЗА НЕЮ НАШЕ ПЕРЕКОНАННЯ, ЩО ВОНА ОБ'ЄКТИВНО ДОБРА Й ПРАВИЛЬНА;
ЩО В НІЙ РОЗВ'ЯЗКА ЦЬОГО КРАЩОГО СВІТУ ЩАСТЯ,
«МИРУ Й ДОБРОЇ ВОЛІ МІЖ ЛЮДЬМИ», ПРО ЯКИЙ МРІЯВ ВІ-ПІ.

ЮРІЙ СТАРОСОЛЬСЬКИЙ

На фото — британський воєначальник, засновник скавтського і гайдівського рухів лорд Роберт Стефенсон Сміт Бейден-Повелл

НІ КРОКУ НАЗАД!

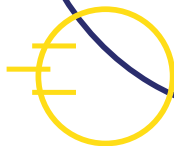

На сходах Пленуму ГПБ, які відбулися 29 червня 2019 р., відповідно до рекомендації Булави ГБ УСП затверджено та надано порядкове число

54 підготовчому куреню УСП «Бунтарки».

Тепер пластунки цього куреня можуть вживати курінну хустку, нашивку, підпис після імени та інші атрибути згідно з кодексом куреня.

Вітаємо! СКОБ!

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ

ЩОКВАРТАЛЬНИЙ ЖУРНАЛ
ПЛАСТОВОЇ ДУМКИ ТА ІНФОРМАЦІЇ